

ЯХЪЯ БЭЯН ИТКЭН ЯХШЫ ХЭБЭР

Сүз Кеше булды

1 ¹Ин башта Сүз булган, Сүз Аллаһы белән булган, һәм Сүз Аллаһы булган. ²Сүз иң башта ук Аллаһы белән булган. ³Бар нәрсә Сүз аша яратылган, һәм яратылган һәр нәрсә Аннан башка яратылмаган. ⁴Анарда тормыш булган, һәм шул тормыш кешеләргә яктылык биргән. ⁵Яктылык караңгылыкта яктыра, караңгылык исә аны сүндерә алмаган.

⁶Аллаһы тарафыннан жибәрелгән Яхъя исемле бер кеше бар иде. ⁷Яхъя шаһитлек бирү өчен килде. Ул, барысы да иман китерсеннәр дип, Яктылык хакында шаһитлек бирергә килде. ⁸Ул үзе Яктылык түгел, ләкин Яктылык хакында шаһитлек бирү өчен жибәрелгән иде.

⁹Дөнъяга килүче һәр кешене яктыртучы Яктылык – чын Яктылык иде. ¹⁰Ул дөнъяда булды, ләкин дөнъя, Аның аша яратылган булуга карамастан, Аны танымады. ¹¹Ул Үз кешеләре янына килде, әмма үзенекеләр Аны кабул итмәде. ¹²Ә Аны кабул итеп, Аңа иман китерүчеләргә Ул Аллаһы балалары булырга хокук бирде. ¹³Алар каннан да, тән нәфесеннән дә, ир нәфесеннән дә түгел, бәлки Аллаһыдан тудылар.

¹⁴Сүз Кеше булды, мәрхәмәт һәм хакыйкәт белән тулы булып, безнең арабызда яшәде, һәм без Аның данын, Атаның бердәнбер Улына биргән данын күрдек.

¹⁵Яхъя пәйгамбәр Аның хакында шаһитлек биреп:

– «Миннән сонрак Килүче миннән алга чыкты, чөнки Ул миннән элек бар иде» дип сөйләгәнем менә Шул инде, – дип кычкырып әйтте.

¹⁶Аның тулылыгыннан без һәммәбез мәрхәмәт өстенә мәрхәмәт алдык, ¹⁷чөнки канун Муса аркылы бирелгән, мәрхәмәт һәм хакыйкәт исә Гайсә Мәсих аша килде. ¹⁸Аллаһыны беркем, беркайчан күрмәгән. Аны Ата өчен иң яқын булган бердәнбер Улы ачып бирде.

Яхъя пәйгамбәрнең шаһитлеге

¹⁹ Иерусалим яһүдләре руханиларны һәм левилеләрне* Яхъя пәйгамбәрдән: «Син кем?» – дип сорар өчен жибәргәч, ²⁰ ул, нич тә яшермичә, шаһитлек биреп:

– Мин Мәсих түгел, – дип икъярар итте.

²¹⁻²² Алар аннан:

– Кем соң син, Ильясы? – дип сорадылар.

– Юк, – диде ул.

– Вәгдә ителгән пәйгамбәрме?

– Юк, – дип жавап бирде Яхъя.

– Алайса, кем соң син? Безне монда жибәрүчеләргә жавап бирү өчен үзек хакында безгә нәрсә әйтерсең?

²³ Яхъя, Ишагыя пәйгамбәр әйткән сүзләренә кулланып:

– Мин – «Раббыга юлны турайтывыз», – дип чүлдә кычкыручының тавышы, – диде.

²⁴ Жибәрелгәннәр фарисейләрдән** иде. ²⁵ Алар Яхъядан:

– Син Мәсих тә, Ильяс та, вәгдә ителгән пәйгамбәр дә булмагач, ни өчен соң суга чумдыру*** йоласын башкарасың? – дип сорадылар.

²⁶ Яхъя аларга:

– Мин суга чумдырам, әмма арагызда сез белмәгән Берәү тора. ²⁷ Минем артымнан Килүче нәкъ менә Ул инде, ә мин Аның аяк киemenең каешын чишәргә дә лаеклы түгелмен, – дип жавап бирде.

²⁸ Бу вакыйгалар Яхъя пәйгамбәр чумдыра торган урында – Үрдүн елгасы арьягындагы Бәйтәниядә булды. ²⁹ Икенче көнне Яхъя пәйгамбәр, каршына килүче Гайсәне күреп, әйтте:

– Менә дөнъяның гөнаһын Үз өстенә алучы Аллаһы Бәрәне.

³⁰ «Миннән сонрак килүче бер Зат миннән алга чыкты, чөнки Ул миннән элек бар иде», – дип сөйләгәнәм Ул – Үзе. ³¹ Мин Аны белми идем, ләкин, Ул Исраил халкына билгеле булсын өчен, суга чумдырырга килдем.

³² Яхъя пәйгамбәр шаһитлек биреп, өстәп әйтте:

– Мин Рухның күгәрчен рәвешендә Гайсәгә инүен һәм Аның өстендә калуын күрдем. ³³ Мин Аны танымас идем, әмма

* 1:19 *Левит* – Ягъкуб улларының берсе. Аллаһы әмере буенча, Левит токымыннан булган кешеләр генә Аллаһы Йортында рухани ярдәмчәсе булып хезмәт иткәннәр. Алар левилеләр дип аталганнар.

** 1:24 *Фарисейләр* – борынгы яһүдләр арасындагы дини төркем.

*** 1:25 *Суга чумдырылу* – тәүбә итүне һәм үзекне Аллаһы Тәгаләгә багышлауны күрсәтә торган йола.

мине суга чумдыру өчен Жибәрүче: «Кем өстенә Рух иңүен һәм Аның өстендә калуын күрсәң, Изге Рухка чумдыручы Шул булыр», – дигән иде. ³⁴ Мин моны күрдем һәм шаһитлек бирәм: Ул – Аллаһы Улы.

Гайсәнең беренче шәкертләре

³⁵ Икенче көнне Яхъя пәйгамбәр ике шәкерте белән шул ук урында торганда, ³⁶ узып баручы Гайсәне күрәп:

– Менә, карагыз, Аллаһы Бәрәне, – диде.

³⁷ Ике шәкерт, аның бу сүзләрен ишеткәч, Гайсә артыннан киттеләр. ³⁸ Гайсә исә, артына әйләнәп карап һәм аларның арттан килүен күрәп:

– Сөзгә нәрсә кирәк? – диде.

Алар Аннан:

– Рабби, Син кайда яшисең? – дип сорадылар. (Рабби – Остаз дигән мәгънәдә.)

³⁹ Гайсә аларга:

– Әйдәгез Минем белән, үзегез күрерсез, – диде.

Сәгать дүртләр чамасы* иде. Алар, Гайсә белән барып, Аның кайда яшәгәннән күрделәр һәм ул көнне Аның янында калдылар.

⁴⁰ Яхъя пәйгамбәрнең Гайсә турында әйткән сүзләрен ишетеп, Аның артыннан киткән икенче берсе Шимун Петернең энесе Эндри иде. ⁴¹ Ул, иң элек абыйсы Шимунны табып, ана:

– Без Мәсихне очраттык, – диде һәм Шимунны Гайсә янына алып килде. (Мәсих – Май сөртелгән Зат** дигән мәгънәдә.)

⁴² Гайсә исә, Шимунга карап:

– Син, Яхъя улы Шимун: син Кифас дип аталырсың, – диде. (Кифас һәм Петер*** дигән исемнәр – кыя дигән мәгънәдә.)

⁴³⁻⁴⁴ Икенче көнне Гайсә Гәлиләягә барырга булды. Эндри белән Петер кебек үк, Бәйтсайда шәһәрәннән булган Филиппне очратты һәм ана:

– Минем артымнан бар, – диде.

* 1:39 *Сәгать дүртләр чамасы* – грекча сүзгә-сүз «унынчы сәгать чамасы». Инжил язылган заманда вакыт хисабы башкача була: көндезгә вакыт иртәнгә сәгать алтыдан кичкә сәгать алтыга кадәр дәвам итә. Шулай итеп, мәсәлән, «беренче сәгать» безнең вакыт буенча иртәнгә алтыдан жидегә кадәргә вакытка туры килә.

** 1:41 *Мәсих* – Аллаһы тарафыннан дөньяны коткару өчен сайланып май сөртелгән Зат. Руханилар, Аллаһы кушуы буенча, Израил патшасын билгеләгәндә сайланган кешенең башына зәйтүн мае сөртә торган булганнар.

*** 1:42 *Кифас һәм Петер* – Арамей телендә «Кифас», грек телендә «Петер» дигән исемнәр – «кыя» дигән мәгънәдә.

⁴⁵ Филип, Натанаилне табып:

– Без насаралы Йосыф улы Гайсәне очраттык. Аның хакында Муса канунда язган, шулай ук пәйгамбәрләр дә язганнар, – диде.

⁴⁶ Ләкин Натанаил ана:

– Насарадан нинди дә булса яхшы нәрсә чыгармы икән? – дип жавап бирде.

– Барыйк, үзең күрерсең, – диде Филип.

⁴⁷ Гайсә, Үзенә таба якынлашып килүче Натанаилне күреп, аның хакында:

– Менә чын исраилле, аңарда һичнинди мәкер юк, – диде.

⁴⁸ Натанаил Аннан:

– Син мине каян беләсең? – дип сорады.

– Мин, Филип сине чакырганчы ук, инжир агачы төбөндә күрдәм, – дип жавап бирде Гайсә.

⁴⁹ – Остаз! Син – Аллаһы Улы! Син – Исраил Патшасы! – диде Ана Натанаил.

⁵⁰ Гайсә:

– Син Минем: «Мин сине инжир агачы төбөндә күрдәм», – дигәнәм күрә генә ышанасыңмы? Моннан да зуррак нәрсәләр күрерсең әле, – дип жавап бирде һәм, дәвам итеп, – ⁵¹ Сөзгә хак сүз әйтәм: күкләр ачылуын һәм Аллаһы фәрештәләренең Адәм Улы янына күтәрелеп инүләрен күрерсең, – диде.

Гайсәнең суну шәрабка әйләндерүе

2 ¹Өченче көнне Гәлиләя өлкәсенең Кәна шәһәрөндә туй булды. Туйга Гайсәнең анасы да килде. ²Гайсә дә Үзенә шәкертләре белән шул туйга чакырылган иде. ³Шәраб житмәгәч, Гайсәнең анасы Ана:

– Аларның шәраблары беткән, – диде.

⁴– Син ни өчен моны Мина әйтәсең? Минем әле вакытым килеп житмәде, – диде Гайсә ана.

⁵ Анасы хезмәтчеләргә:

– Ул сөзгә нәрсә әйтсә, шуны эшләгез, – диде.

⁶ Анда, яһүдләренең йоласы буенча, пакъләнү өчен куелган ике яки өч үлчәү* су сыйдырышлы алты таш чүлмәк бар иде.

⁷ Гайсә хезмәтчеләргә:

– Чүлмәкләрне су белән тутырыгыз, – дип әйткәч, алар чүлмәкләрне мөлдәрәмә итеп тутырдылар.

⁸ Шуннан соң Гайсә аларга:

– Инде чумырып алыгыз да туй башлыгына илтеп бирегез, – диде.

* ^{2:6} *Ике яки өч үлчәү* – 80–120 литр чамасы.

Алар илтөп бирделәр. ⁹Туй башлыгы шәрабның кайдан икәнән белми иде. Бу турыда суны чумырып алган хезмәтчеләр генә белә иде. Туй башлыгы, шәрабка әйләнгән суны татып карагач, кияүне үз янына чакырып алып:

¹⁰ – Башта һәркем яхшы шәраб бирә, ә инде житәрлек эчелгәч, начаррагын китерә; ә син яхшы шәрабны иң соңга калдыргансың, – диде.

¹¹ Шулай итеп, Гәлиләянең Кәна шәһәрәндә могжизалы галәмәтләрен башлап жибәреп, Гайсә Үзенәң данын күрсәтте, һәм шәкертләре Аңа иман китерделәр.

¹² Шуннан соң Ул, анасы, энеләре һәм шәкертләре белән бергә Кәпәрнауш шәһәрәнә килеп, берничә көнгә анда калды.

Гайсәнең Аллаһы Йортына мәхәббәте

¹³ Яһүдләренәң Коткарылу бәйрәме* якынлашкач, Гайсә Иерусалимга килде. ¹⁴Ул андагы Аллаһы Йортында үгез, сарык, күгәрчен сатучыларны һәм акча алмаштырып утыручыларны күргәч, ¹⁵баудан чыбыркы үреп, барысын да – сарыкларны да, үгезләренә дә – Аллаһы Йортынан куып чыгарды. Акча алмаштыручыларның өстәлләрен аударып ташлап, акчаларын чәчеп жибәрде. ¹⁶Күгәрчен сатучыларга:

– Боларны моннан алып китегез! Минем Атамның йортын базарга әйләндермәгез! – диде.

¹⁷ Аның шәкертләре: «Мине Синәң йортына булган мәхәббәт газапый», – дип язылган сүзләренә исләренә төшерделәр.

¹⁸ Шуннан, яһүдләр Гайсәдән:

– Болай эшләргә хокукың барлыгын безгә нинди галәмәт белән исбат итә аласың? – дип сорадылар.

¹⁹ Гайсә аларга:

– Бу Аллаһы Йортын жимереп ташлагыз, Мин аны өч көндә яңадан торгызачакмын, – диде.

²⁰ Яһүдләр Ана әйттеләр:

– Бу Аллаһы Йорты кырык алты ел төзелде, ә Син аны өч көндә генә торгыза алырсыңмы?

²¹ Әмма Гайсә, Аллаһы Йорты дип, Үзенәң тәне хакында әйткән иде. ²² Гайсә үледән терелтелгәч, шәкертләре Аның бу турыда әйткәнән исләренә төшерделәр һәм, Изге язмага да, Гайсә әйткән сүзләргә дә ышандылар.

²³ Коткарылу бәйрәме көннәрәндә Аның Иерусалимда күрсәткән могжизалы галәмәтләрен күреп, күпләр Гайсәгә иман

* 2:13 *Коткарылу бәйрәме* – Яһүдләренәң бу бәйрәмендә Мисыр коллыгыннан котылу иске алына. Грек телендә бу бәйрәм Пасха дип атала.

китерделэр. ²⁴⁻²⁵ Эмма бөтен кешелэрне Үзе белгэнгә, алар ту-
рында кемнең дә булса сөйләп бирүенә Гайсәнең ихтыяжы юк
иде, чөнки кешелэрнең күнелләрнең нәрсә барын Ул белде
һәм шуңа күрә аларга ышаныч багламады.

Гайсә һәм Никәдим

3 ¹ Яһүд башлыкларының фарисейләрдән булган Никәдим
атлысы ² төнлө Гайсә янына килеп:

– Остаз! Сиңең Аллаһыдан килгән Остаз икәннене беләбез;
чөнки, Аллаһы аның белән булмаса, Син күрсәткән мөгжизалы
галәмәтләрне беркем дә эшли алмас иде, – диде.

³ – Сиңа хак сүз әйтәм: беркем дә, янадан тумаса, Аллаһы
Патшалыгын күрә алмас, – диде аңа Гайсә.

⁴ Никәдим Аннан:

– Кеше картайгач ничек итеп янадан туа алсын? Ул, анасы ка-
рынына кереп, икенче тапкыр туа алыр микән? – дип сорады.

⁵ Гайсә жавабында аңа әйтте:

– Сиңа хак сүз әйтәм: әгәр кеше судан һәм Рухтан тумаса, ул
Аллаһы Патшалыгына керә алмас. ⁶ Тәннән туған – тән, Рухтан
туған – рух була. ⁷ Минем сиңа: «Сез янадан туарга тиешсез», –
дип әйтүемә гажәпләнмә. ⁸ Жил кайда теләсә, шунда исә, аның
тавышын ишетәсең, ләкин кайдан килеп кая китүен белмисең:
Рухтан туған һәркем белән нәкъ менә шулай була*.

⁹ Никәдим Аннан:

– Ничек алай була алсын? – дип сорады.

¹⁰ – Син, Израил мөгаллиме була торып, шуны белмисеңме? –
диде аңа Гайсә. – ¹¹ Сиңа хак сүз әйтәм: без нәрсә белсәк, шу-
ны сөйлибез; нәрсә күрсәк, шуңа шаһитлек бирәбез; ә сез
безнең шаһитлегебезне кабул итмисез. ¹² Сез жирдәгә хәлләр
турында сөйләгәнгә ышанмыйсыз икән, күктәгеләре хакында
сөйләсәм, ничек ышанырсыз? ¹³ Күктән иңгән Адәм Улыннан
башка берәүнең дә күккә күтәрелгәне юк.

¹⁴⁻¹⁵ Адәм Улына иман китерүче һәр кеше мөңгелек тормыш
алсын өчен, Муса чүлдә еланни күтәргән кебек**, Адәм Улы да
күтәрелергә тиеш. ¹⁶ Чөнки Аллаһы дөньяны шулкадәр яратты
ки, Улына иман китерүче беркем һәлак булмасын өчен, бәлки
мөңгелек тормыш алсын өчен, Үзенең бердәнбер Улын бирде.

* ^{3:8} Грек телендәгә «пнеума» дигән сүз «жил» һәм «Рух» дигән
мәгънәләрне аңлата.

** ^{3:14-15} Бу урында Мусаның чүлдә Аллаһы кушуы буенча бакырдан
ясалган еланни, колгага беркетеп куеп, югарыга күтәрүе турында
языла. (Тәүрат, «Саннар» китабы 21:9.)

¹⁷ Аллаһы Үзенә Улын дөньяны хөкем итү өчен түгел, бәлки дөнья Аның аша котылсын өчен, дөньяга жибәрде. ¹⁸ Улына иман китерүче хөкем ителми, ә иман китермәүче инде хөкем ителде, чөнки ул Аллаһының бердәнбер Улына иман китермәде. ¹⁹ Хөкем исә шуннан гыйбарәт: дөньяга яктылык килде, әмма кешеләр, эшләрә яман булганга, яктылык урынына караңгылыкны яраттылар. ²⁰ Явызлык эшләрәчә һәркем яктылыкны нәфрәт итә һәм, үзенә эшләрә ачык күренмәсен дип, яктылыкка килми. ²¹ Ә дәрәслек буенча эш итүче, гамәлләренән Аллаһы аркылы эшләнәнгәлеге ачык күренсә өчен, яктылыкка килә.

Яхъя пәйгамбәрнең Гайсә турындагы шаһитлеге

²² Шуннан соң Гайсә шәкертләре белән Яһүдия жиренә килде һәм алар белән бергә шунда калып, халыкны суга чумдырды. ²³ Яхъя да Салим янындагы күп сулы Айнунда шунда килгән кешеләрне суга чумдыра иде. ²⁴ Ул вакытта әле Яхъя төрмәгә утыртылмаган була.

²⁵ Яхъя пәйгамбәрнең шәкертләре белән бер яһүд кешесе арасында пакыләнү йоласы турында бәхәс чыккач, ²⁶ алар, Яхъя пәйгамбәр янына килеп:

– Остаз! Менә Үрдүннән арьягында синәң белән булган һәм Аның турында син шаһитлек биргән Кеше халыкны суга чумдыра, һәм барысы да Аның янына баралар, – диделәр.

²⁷ Яхъя пәйгамбәр жавап итеп әйтте:

– Күктән бирелмәгән булса, кеше үзенә бернәрсә дә кабул итә алмый.

²⁸ Сөз – «Мин Мәсих түгел, әмма Аның алдыннан жибәрелдем», – дип әйткәнәмне ишетүче шаһитләр. ²⁹ Кияү егетенәң кәләше була, ә кияүнең янында тыңлап торучы дусты, аның тавышын ишетеп, шатланып куана. Минем куанычым да шулай тулы. ³⁰ Ул үсәргә, мин кечерәергә тиеш.

³¹ Югарыдан Килүче һәркемнән өстенрәк; ә жирдән булган, жирнеке булып, жирдәгечә сөйләр. Күктән Килүче һәркемнән өстендер: ³² Ул Үзе күргәннәре һәм ишеткәннәре турында шаһитлек бирә, әмма Аның шаһитлеген берәү дә кабул итми.

³³ Аның шаһитлеген кабул итүче, Аллаһының хаклыгына инануын раслап, мөһер суккан була. ³⁴ Аллаһы жибәргән Зат Аллаһы сүзләрен сөйләр, чөнки Аллаһы Рухны үлчәмичә бирә. ³⁵ Ата Үзенә Улын ярата һәм бар нәрсәне Аның кулына тапшырган.

³⁶ Улына иман китерүченәң мәнҗелек тормышы бар, ә Улына иман китермәүче тормыш күрмәячәк, бәлки аның өстендә Аллаһының ачуы торачак.

Гайсэ һәм Самарейя хатыны

4 ¹Фарисейлэр Гайсэнең Яхъя пәйгамбәргә караганда күбрәк шәкертләр жыны һәм аларны суга чумдыруы турында ишеттеләр, ²хэлбуки, кешеләрне Гайсэ Үзе түгел, бәлки шәкертләре суга чумдыра иде. ³Бу турыда белгәннән соң, Гайсэ, Яһүдияне калдырып, тагын Гәлиләягә китте. ⁴Аңа Самарейя өлкәсе аша үтәргә туры килде.

⁵Самарейдә, Ягъкуб үзенең улы Йосыфка биргән жир биләмәсенә якын урнашкан Сухар дигән шәһәрдә, ⁶Ягъкуб коесы бар иде. Юлда арыган Гайсэ шул кое янына килеп утырды. Көн урталары иде. ⁷⁻⁸Шәкертләре ризык сатып алу өчен шәһәргә киткәч, су алырга дип, бер Самарейя хатыны килде. Гайсэ аңа:

– Миңа эчәргә бирче, – диде.

⁹Хатын исә:

– Ничек итеп Син, яһүд була торып, миннән, Самарейя хатыныннан, эчәргә сорыйсың? – диде.

Ул бу сүзләргә яһүдләр самарейяләр белән аралашмаганга күрә әйтте.

¹⁰Гайсэ ана болай җавап бирде:

– Аллаһының бүлгән белсән һәм синнән: «Миңа эчәргә бирче», – дип сораучының кем икән белсән, син үзәң Аннан сорар идең, һәм Ул сиңа тереклек суы бирер иде.

¹¹Хатын Ана әйтте:

– Әфәндем! Сиңең чумырып алырга бернәрсән дә юк, ә кое тирән. Син ул тереклек суын кайдан алырсың икән? ¹²Бу коены безгә Ягъкуб атабыз биргән: үзе дә, балалары да, мал-туарлары да шушы коедан эчкәннәр. Син Ягъкуб атабыздан да бөөгрәкме әллә?

¹³Гайсэ ана җавап биреп әйтте:

– Бу суны эчкән һәркем янә сусар, ¹⁴ә Мин бирәчәк суны эчкән кеше һичкайчан сусамас. Мин биргән су анарда мәңгелек тормышка ага торган чишмәгә әвереләчәк.

¹⁵Хатын Ана:

– Әфәндем! Миңа шул суны бирче, аннан мин сусамас идем һәм су алыр өчен монда килеп йөрмәс идем, – диде.

¹⁶– Бар, иреңне чакырып кил, – диде ана Гайсэ.

¹⁷Хатын исә:

– Минем ирем юк, – дип җавап бирде.

Гайсэ аңа:

– Ирем юк, дип син дәрәсән әйттең, ¹⁸чөнки сиңең биш ирең булган, ә инде хәзергесе сиңа ир түгел. Син моны дәрәс әйттең, – диде.

¹⁹ – Эфәндем! Күрәм, Син пәйгамбәрсең. ²⁰ Безнең ата-бабаларыбыз Аллаһыга бу тауда табынганнар, ә сез яһүдләр, кешеләр табына торган урын Иерусалимда булырга тиеш, дип әйтәсез, – диде Ана хатын.

²¹ Гайсә әйтте:

– Ханым, ышан сүземә, вакыт житә: Атага табынуыгыз бу тауда да, Иерусалимда да булмаячак. ²² Сез кемгә табынуыгызны белмисез, ә без кемгә табынуыбызны беләбез, чөнки котылу яһүдләрдән килә. ²³ Әмма вакыт житә, һәм килеп тә житте инде, ул вакытта чын күнелдән табынучылар Атага рух вә хакыйкәт белән табынырлар, чөнки Ата шундый табынучыларны эзли. ²⁴ Аллаһы Ул – Рух, һәм Аңа табынучылар рух вә хакыйкәт белән табынырга тиешләр.

²⁵ Хатын Ана:

– Мәсихнең (Май сөртелгән Затның*) киләчәген беләм. Ул, килгәч, безгә бөтенесен аңлатып бирер, – диде.

²⁶ Гайсә ана:

– Синәң белән сөйләшүче Мин – ул Үзе, – диде.

²⁷ Шул вакыт әйләнеп кайткан шәкертләре, Аның хатын белән сөйләшеп торуын күреп, гажәпләнделәр, әмма берсе дә: «Син анардан нәрсә сорыйсың?» – яки: «Бу хатын белән нәрсә турында сөйләшәсең?» – дип сорамады.

²⁸ Хатын, су чүлмәген калдырып, шәһәргә китте һәм андагы кешеләргә:

²⁹ – Барып карагыз әле, кылган эшләремнең бөтенесен әйтеп биргән Кешене күрерсез; Ул Мәсих түгелме икән? – диде.

³⁰ Һәм кешеләр, шәһәрдән чыгып, Гайсә янына киттеләр.

³¹ Ул арада шәкертләре Аны:

– Остаз! Ашап ал инде, – дип кыстарга керештеләр. ³² Гайсә аларга:

– Минем сез белми торган ризыгым бар, – диде.

³³ Шәкертләре узара:

– Әллә Аңа берәрсе ашарга китерде микән? – диештеләр.

³⁴ Гайсә аларга әйтте:

– Минем ризыгым – Мине Жибәрүченең ихтыярын үтәү һәм Аның эшен төгәлләү. ³⁵ Сөз: «Тагын дүрт айдан урак өсте житәчәк», – дисез түгелме? Ә Мин сезгә әйтәм: әйбәтлөп карагыз, игеннәр агарып уракка өлгергән инде. ³⁶ Уракчы эш хакы ала һәм мәңгелек тормыш өчен уңыш жыя. Шуңа күрә, чәчүче белән уручы бергә куана. ³⁷ Шулай итеп, бу очракка: «Берсе чәчә, ә икенчесе ура», – дигән әйтем туры килә. ³⁸ Мин сезне

* 4:25 *Май сөртелгән Зат* – Бу хакта 1:41 дән карагыз.

үзегез үстөрмөгәнне урырга жибәрдем, анда башкалар эшлэгән иде, ә сез аларның хезмәт уңышын жыясыз.

³⁹ «Кылган эшләрәмнең бөтенесен әйтеп бирде», – дип шаһитлек иткән хатынның сүзен ишеткәч, әлеге шәһәрдәге самаряелеләрнең күбесе Гайсәгә иман китерде. ⁴⁰ Шунлыктан, самаряелеләр Аның янына килеп, Анардан үзләре янында калуын үтенеп сорадылар һәм Ул анда ике көнгә калды. ⁴¹ Аның сүзләрен ишетеп, тагын да күбрәк кеше Аңа иман китерде, ⁴² ә теге хатынга исә:

– Без инде синең сүзләреннән түгел, бәлки Аның сүзләрен үзез ишетеп һәм Аның чыннан да дөнъяны Коткаручы Мәсих икәннен белеп, Аңа ышанабыз, – диделәр.

Гайсә сарай әһеленең улын савыктыра

⁴³ Ике көн үткәч, Гайсә бу шәһәрдән Гәлиләягә китте. ⁴⁴ «Пәйгамбәрне үз илендә ихтирам итмиләр», – дип, Гайсә Үзе үк шаһитлек биргән иде. ⁴⁵ Ул Гәлиләягә килгәч, Иерусалимдагы бәйрәмдә гәлиләяелеләр дә катнашканга, бәйрәм көннәрендә Гайсә эшлэгән барлык эшләргә күргәнлектән, Аны бик теләп кабул иттеләр.

⁴⁶ Шуннан соң Гайсә янадан теге чакта суны шәрабка әйләндергән урынга – Гәлиләянең Кәна шәһәренә килде. Кәпәр-наумда бер сарай әһеле һәм аның авыру улы бар иде. ⁴⁷ Сарай әһеле, Гайсәнең Яһүдиядән Гәлиләягә килгәннен ишетеп, Аның янына китте. Ул Гайсәдән, үзләре йортына барып, үлем түшәнгәндә яткан улын савыктыруын ялварып сорады.

⁴⁸ – Илаһи билгеләр һәм мөгҗизалар күрмәсәгез, сез бит ышанмаячаксыз, – диде ана Гайсә.

⁴⁹ Сарай әһеле Аңа:

– Әфәндем! Балам үлгәнче килә күр инде, – диде.

⁵⁰ Гайсә исә:

– Бар, өенә кайт, синең улың савыкты, – диде.

Сарай әһеле, Гайсәнең сүзенә ышанып, кайтып китте. ⁵¹ Кайтышлы хезмәтчеләре очрап:

– Улың савыкты, – диделәр.

⁵² – Аңа кайсы сәгатьтә хәл керде? – дигән соравына, алар ана:

– Кичә көндөзгә сәгать берләрдә бизгәк аннан китте, – дип жавап бирделәр.

⁵³ Гайсәнең «Улың савыкты» дигән сүзләренең нәкъ шул сәгатьтә әйтелгәннен аңлагач, әти кеше үзе дә, аның йортын-дагыларның барысы да Гайсәгә иман китерделәр.

⁵⁴ Бу Гайсәнең Яһүдиядән Гәлиләягә килгәч күрсәткән икенче мөгҗизалы галәмәте иде.

Буа янында савыктыру

5¹ Шуннан соң Гайсә яһүдләрнең Иерусалимда булган бер бәйрәменә килде. ² Иерусалимда Сарык капкасы янында яһүдчә Бәйтхазда* дип аталган буа баганалардан торган, түбәле биш корылма белән уратып алынган иде. ³ Анда бик күп авырулар: суыклар, аксаklar һәм паралич суккан кешеләр [су кузгалуын көтеп]** яталар иде. [⁴ Чөнки, вакыт-вакыт, Раббының бер фәрештәсе, буага төшеп, суны болгата, һәм, су болгану белән, аңа беренче булып кергән кеше теләсә нинди авырудан да савыга икән.]** ⁵ Шунда утыз сигез ел буге авырып ятучы бер кеше бар иде.

⁶ Гайсә, ул кешене күреп һәм аның озак вакыт урын өстендә ятуын белеп, аннан:

– Савыгырга телисенме? – дип сорады.

⁷ Авыру Ана:

– Әйе, Әфәндем. Ләкин су болганган вакытта мине буага төшерер кеше юк, мин анда барып житкәнче, башка берәү инде төшеп өлгергән була, – дип жавап бирде.

⁸ – Тор, ятагыңны ал да йөр, – диде аңа Гайсә.

⁹ Кеше шунда ук терелде һәм ятагын алып йөрәп китте. Бу хәл шимбә көнне*** булганга күрә, ¹⁰ яһүдләр савыккан кешегә:

– Бүген шимбә көн, безнең канун буенча, син ятагыңны алып йөрергә тиеш түгел, – диделәр.

¹¹ Ул аларга:

– Минне савыктырган Кеше миңа: «Ятагыңны ал да йөр», – дип әйтте, – диде.

¹² Аңардан:

– Сиңа: «Ятагыңны ал да йөр», – дип әйткән Кеше кем Ул? – дип сорадылар.

¹³ Гайсә жыелган халык арасына кереп югалганга, савыккан кеше Аның кем икән белми иде.

¹⁴ Соңрак, Гайсә аны Аллаһы Йортында очратып:

– Менә син савыктың. Сиңа тагын да начаррак булмасын өчен, инде моннан соң гәнаһ кылма, – диде.

¹⁵ Ул кеше, яһүдләр янына барып, үзен савыктыручының Гайсә икән әйтте.

* 5:2 *Бәйтхазда* – шәфкать йорты дигән мәгънәдә.

** 5:3,4 *Кайбер кулъязмаларда хәяләр эчендөгә сүзләр дә бар.*

*** 5:9 *Шимбә* – Муса кануны буенча, яһүдләрнең ял итү һәм гыйбадәт кылу көне.

Атасы нәрсә эшләсә, Улы да шуны эшләр

¹⁶ Шушы эшне шимбә көнне эшлэгәнә өчен, яһүдләр Гайсәне эзәрлекли башладылар. ¹⁷ Гайсә аларга:

– Минем Атам һәрвакыт эшли, Мин дә эшлим, – дип жавап бирде.

¹⁸ Яһүдләр Аны шимбә көнен бозуы өчен генә түгел, бәлки, бигрәк тә Аллаһыны Үземнең Атам дип атап, Үзен Аллаһыга тинлэгәнә өчен дә үтерергә теләделәр.

¹⁹ Гайсә аларның бу теләкләренә:

– Сөзгә хак сүз әйтәм: Атасының нәрсә эшләвен күрмичә, Улы Үзе һичнәрсә дә эшли алмас, – диде. – Атасы нәрсә эшләсә, Улы да шуны эшләр. ²⁰ Ата Үзенәң Улын ярата һәм Үзе эшлэгән һәр эшен Аңа күрсәтә. Ул Аңа сезнең исегез китәрлек моннан да зуррак эшләр күрсәтер әле. ²¹ Ата үлгәннәрне терелтеп жанландырган кебек, Улы да, кемне теләсә, шуны жанландыра. ²²⁻²³ Ата беркемне дә хөкем итми, ә Үзен ихтирам иткән кебек, Улын да һәркем ихтирам итсен өчен, Ул бөтен хөкемне Улына тапшырды. Кем Улын ихтирам итми, шул Аны жибәргән Атаны да ихтирам итми.

²⁴ Сөзгә хак сүз әйтәм: Минем сүземне тыңлаучы һәм Мине Жибәрүчегә иман итүче кеше мәңгелек тормышка ия була. Ул кеше хөкемгә дучар булмаячак, чөнки инде үлемнән тормышка күчте. ²⁵ Сөзгә хак сүз әйтәм: Аллаһы Улының тавышын ишетеп үлгәннәр тереләчәк вакыт житә һәм ул вакыт килеп житте дә инде.

²⁶ Үзендә тормыш булган кебек, Улында да булсын дип, Ата Улына тормыш бирде. ²⁷ Ата Улына хөкем итү хокукын да бирде, чөнки Ул – Адәм Улы. ²⁸⁻²⁹ Моңа гажәпләнмәгез, чөнки кабердөгеләрнең һәммәсе Аллаһы Улының тавышын ишетеп, яхшылык эшлэгәннәр – яшәү өчен, ә явызлык эшлэгәннәр – хөкем ителү өчен каберләрдән чыгачак вакыт якынлашып килә. ³⁰ Мин Үземнән Үзем бернәрсә эшли алмыйм. Ничек ишетсәм, шулай хөкем итәм, һәм Минем хөкемем гадел, чөнки Мин Үз ихтиярымны түгел, бәлки Мине Жибәрүченең ихтиярын эзли.

Гайсә хакында шаһитлекләр

³¹ – Әгәр дә Мин Үзем Үземнең хакта шаһитлек бирәм икән, Минем шаһитлегем бернигә дә тормаc иде. ³² Минем хакта шаһитлек бирүче башка Берәү бар, һәм Мин беләм: Аның Минем хакта биргән шаһитлеге хак. ³³ Сөз Яхъя пәйгамбәр янына кешеләр жибәрдегез, һәм ул хакыйкәт хакында шаһитлек бирде.

³⁴Ләкин Мин кешеләрнең шаһитлегенә мохтаж түгел, ә боларны сез котылсын өчен сөйлим.

³⁵Яхъя – янучы һәм нур бирүче яктырткыч иде, ә сез аның яктылыгы астында берәз вакыт кына куанырга теләдегез. ³⁶Әмма Минем шаһитлегем Яхъяныкыннан зуррак: Мин Атаның төгәлләргә дип Миңа биргән эшләрән башкарам. Мин эшлэгән шул эшләр Минне Атам жибергән булуына шаһитлек бирәләр. ³⁷Минне жибергән Ата Минем хакта Үзе шаһитлек бирде. Сезнең беркайчан да Аның тавышын ишеткәнегез, йөзен күргәнегез юк. ³⁸Аның сүзе сездә тормый, чөнки сез Ул жибергән Затка ышанмыйсыз. ³⁹Мәңгелек тормышка ия булырга теләп, сез Изге язмада язылганнарны тикшерәсез, ә алар нәкъ Минем хакта шаһитлек бирәләр. ⁴⁰Әмма сез тормыш алу өчен Минем яныма килергә теләмисез.

⁴¹Кешеләрнең Минне данлауларына мохтажлыгым юк, ⁴²ә Мин сезне беләм: сездә Аллаһыны ярату юк. ⁴³Мин Атам исемненән килдем – сез Минне кабул итмисез, ә үз исемненән килгәнне кабул итәсез. ⁴⁴Сез бер-берегездән дан кабул итәсез, ә бердәнбер Аллаһыдан булган данны эзләмисез. Шулай булгач, сез ничек итеп ышана алырсыз икән?

⁴⁵Мин сезне Атам алдында гаепләрмен дип уйламагыз. Сезне гаепләүче – сез өмет баглаган Муса. ⁴⁶Сез Мусага ышансагыз, Миңа да иман китерер идегез, чөнки ул Минем хакта язды. ⁴⁷Ул язганнарга ышанмый торып, Минем сүзләремә ничек ышанырсыз?

Биш меңне ашату

6 ¹Шуннан соң Гайсә Гәлиләя дингезенең арьягына китте. Ул дингез, шулай ук, Тибериас дингезе дип тә атала иде. ²Авыруларны савыктырган мөгжизалы галәмәтләрән күреп, Аның артыннан бик күп халык иярде. ³Гайсә, тауга менеп, шәкертләре белән бергә утырды. ⁴Яһүдләрнең Коткарлыу бәйрәме якынлашып килә иде.

⁵Гайсә күзләрен күтәрде һәм Үзенә таба күп халыкның килүен күреп, Филипкә:

– Аларны ашату өчен икмәкне кайдан сатып алырбыз икән? – диде.

⁶Ул бу сүзләрне Филипне сынау өчен генә әйтте, чөнки нәрсә эшләячәген Үзе белә иде. ⁷Филип:

– Аларның һәрберсенә аз-аз гына бирү өчен дә ике йөз динарлык* икмәк житмәс, – дип жавап бирде.

* ^{6:7} *Динар* – көмеш тәңкә. Эшченең бер көнлек хезмәт хакын бер динар тәшкил иткән.

⁸ Шәкертләренен берсе, Шимун Петернең энесе Эндри:

⁹ – Монда бер малайның биш арпа икмәге һәм ике балыгы бар, әмма мондый күп халык өчен ул нәрсә инде? – диде.

¹⁰ – Аларга утырырга кушыгыз, – диде Гайсә.

Ул урында исә чирәм күп иде. Шулай итеп, биш мең чамасы ир-ат чирәмгә утырды. ¹¹ Гайсә, икмәкне алып, шөкрәна итеп, утыручыларга өләште; балыклар белән дә шулай эшлөгәннән соң, һәркемгә теләгән кадәр бирде. ¹² Һәммәсе ашап туйгач, шәкертләренә:

– Калган сыныкларны жыеп алыгыз, бернәрсә дә әрәм булмасын, – диде.

¹³ Кешеләр ашаган биш арпа икмәктән калган сыныклар белән уника кәрзинне тутырдылар.

¹⁴ Гайсә эшләгән мөгжизалы галәмәтне күреп, кешеләр:

– Дөньяга килергә тиеш булган Пәйгамбәр, чынлап та, Шушыдыр, – диештеләр.

¹⁵ Гайсә исә, аларның Үзен көч белән патша итеп куярга теләүләрен белеп, Үзе генә тагын тауга менеп китте.

Гайсә су өстеннән атлап килә

¹⁶ Кич житкәч, Гайсәнең шәкертләре дингез буена төштеләр дә, ¹⁷ көймәгә утырып, дингезнең арьягына, Кәпәрнауага таба йөзеп киттеләр. Караңгы төште, ә Гайсә исә һаман күрәнмәде. ¹⁸ Дингездә каты жил купканлыктан, дулкыннар көчәйде. ¹⁹ Биш-алты чакрым чамасы* киткәннән соң, су өстеннән атлап көймәгә якынлашып килүче Гайсәне күреп, куркып калдылар.

²⁰ Әмма Гайсә аларга:

– Бу – Мин! Курыкмагыз! – диде.

²¹ Алар Аны көймәгә алырга теләделәр, ләкин нәкъ шул чакта көймә алар бара торган ярга килеп туктады.

Гайсә – тормыш икмәге

²² Икенче көнне дә халык дингез ярында тора иде әле. Алар анда бер генә көймә булуын, ул көймәгә шәкертләренен генә утырып китүен, ә Гайсәнең анда утырмаганын күргәннәр иде.

²³ Кешеләр Раббы шөкрәна итеп биргән икмәкне ашаган урынга Тибериас шәһәрәннән башка көймәләр дә килеп туктадылар.

²⁴ Шулай итеп, Гайсәнең дә, Аның шәкертләренен дә анда юклығын күргәч, халык, көймәләргә утырып, Кәпәрнауага Гайсәне эзләргә китте. ²⁵ Аны дингезнең арьягында эзләп тапкач:

* ^{6:19} *Биш-алты чакрым чамасы* – грек телендә сүзгә-сүз «егерме биш яки утыз стадия».

– Остаз! Син монда кайчан килден? – дип сорадылар.

²⁶ Гайсә аларга:

– Сезгә хак сүз әйтәм: сез Мине могжизалы галәмәтләр күргәнгә түгел, бәлки туйганчы икмәк ашаганга эзлисез. ²⁷ Фани ризык өчен түгел, бәлки мәңгелек тормыш бирә торган ризык өчен тырышыгыз. Аны сезгә Адәм Улы бирәчәк, чөнки Аллаһы Ата, Аны хуплап, Үзенәң тамгасын салды, – диде.

²⁸ Аннан соң алар:

– Аллаһы эшләрен башкару өчен безгә нәрсә эшләргә кирәк? – дип сорадылар.

²⁹ – Ул Кемне жибәргән булса, сез Шуңа иман итегез, Аллаһының эше менә шул, – дип жавап бирде Гайсә.

³⁰ Алар Аңа әйттеләр:

– Сина иман китерерлек нинди галәмәт күрсәтерсең? Нәрсә кылырсың? ³¹ Безнең ата-бабаларыбыз чүлдә манна* ашаганнар. Бу турыда Изге язмада: «Ул аларга ашар өчен күктән икмәк бирде», – дип язылган.

³² Гайсә аларга:

– Сезгә хак сүз әйтәм: сезгә күктән икмәкне Муса түгел, бәлки, хак икмәкне күктән Минем Атам бирә. ³³ Аллаһы икмәге Ул – күктән инеп, дөньяга тормыш Бирүче, – диде.

³⁴ Алар Гайсәгә:

– Әфәндем! Безне һәрвакыт шундый икмәк белән тәэмин итеп торчы, – диделәр.

³⁵ Гайсә исә аларга әйтте:

– Мин – тормыш икмәге: Минем янга килүче һичкайчан ачыкмас, Миңа иман китерүче һичкайчан сусамас. ³⁶ Ләкин Мин сезгә: сез Мине күрдегез, әмма Миңа иман китермисез, – дидем. ³⁷ Атам Миңа юллаган һәркем Миңа киләчәк һәм Миңа килүчене һичкайчан куып жибәرمәячәкмен, ³⁸ чөнки Мин Үз ихтыярымны түгел, бәлки Мине жибәргән Атам ихтыярын башкару өчен күктән индем. ³⁹ Мине жибәргән Атамның ихтыяры исә шул: Ул биргән беркемне югалтмыйча, соңгы көндә үледән терелтергә тиешмен. ⁴⁰ Мине жибәргән Атамның ихтыяры шул: Улын күрүче һәм Улына иман китерүче һәркемнең мәңгелек тормышы булсын, Мин аны соңгы көндә терелтеп торгызачакмын.

⁴¹ Яһүдләр, Аның: «Мин – күктән ингән икмәк», – дигән сүзләренә ризасызлык белдереп, үзара:

---

* 6:31 *Манна* – Аллаһы борынгы Израил халкын Мисыр коллыгынан чыгаргач, чүлдә туйдыру өчен күктән жибәргән ризык.

⁴² – Бу Йосыф улы Гайсә түгелме соң? Без Аның атасын да, анасын да беләбез бит. Ничек Ул: «Мин күктән индем», – дип сөйли ала икән? – диештеләр.

⁴³ Гайсә аларга жавап бирде:

– Үзара сукранышмагыз: ⁴⁴ Мине жибәргән Ата алып килмәсә, Минем яныма беркем дә килә алмый, Мин исә шул кешене соңгы көндә терелтеп торгызачакмын. ⁴⁵ Пәйгамбәрләрнең язмаларында: «Һәммәсә дә Аллаһы тарафыннан өйрәтеләчәк», – дип язылган. Атадан ишетеп өйрөнүче һәркем Минем янга килә. ⁴⁶ Бу әле кем дә булса Атаны күргән дигән сүз түгел; Аллаһыдан Килүче генә Атаны күрде. ⁴⁷ Сөзгә хак сүз әйтәм: Мина иман итүченең мәңгелек тормышы бар. ⁴⁸ Мин – тормыш икмәге. ⁴⁹ Сөзнең аталарыгыз чүлдә манна ашадылар һәм үлделәр. ⁵⁰ Күктән иңүче икмәк исә шундый ки, аны ашаучы үлмәс. ⁵¹ Мин – күктән иңгән тере икмәк, бу икмәкне ашаучы мәңге яшәр. Мин бирәчәк икмәк исә – ул Минем тәнем. Мин аны дөнья яшәсен өчен бирәчәкмен.

⁵² Шуннан соң яһүдләр ачуланышып:

– Бу Кеше ничек Үзенең тәннен безгә ашар өчен бирә алып икән? – дип үзара бик каты бәхәсләштеләр.

⁵³ Гайсә исә аларга әйтте:

– Сөзгә хак сүз әйтәм: Адәм Улының тәннен ашамасагыз һәм Аның канын эчмәсәгез, үзегездә тормыш булмаячак. ⁵⁴ Минем тәннемне ашап, Минем канымны эчүченең мәңгелек тормышы бар. Мин аны соңгы көндә терелтеп торгызачакмын. ⁵⁵ Минем тәннем – чын ризык, Минем каным – чын эчемлек. ⁵⁶ Минем тәннемне ашап, Минем канымны эчүче Миндә кала, Мин аңарда калам. ⁵⁷ Минне тере Атам жибәрде һәм Мин Атам аша яшим, шулай ук Минне ашаучы да Минем аша яшәячәк. ⁵⁸ Бу – күктән иңгән икмәк. Ул икмәк сөзнең аталарыгыз ашаган манна кебек түгел: алар үлгәннәр. Ә бу икмәкне ашаучы мәңге яшәячәк.

⁵⁹ Ул боларны Кәпәрнаумда өйрәткән вакытта гыйбадәтханәдә сөйләде.

Сөз дә китәргә теләмисезме?

⁶⁰ Гайсәнең күп шәкертләре, бу сүзләргә ишеткәннән соң:

– Нинди авыр сүзләр! Боларны кем тыңлый алсын? – диделәр.

⁶¹ Әмма Гайсә күнеленнән шәкертләренең сукрануларын белеп:

– Сөзне шушы рәнжетәмә? ⁶² Адәм Улының элек булган урынына күтәрелүен күрсәгез нәрсә булыр? ⁶³ Рух Ул – тормыш бирүче, кешенең көче һичнинди файда китерми; Мин сөзгә сөйләгән сүзләр – рух һәм тормыш. ⁶⁴ Әмма арагызда иман итмәүчеләр дә бар, – дип әйтте.

Чөнки Гайсэ кемнең иман итмәвен һәм кемнең Үзенә хыянәт итәчәген баштан ук белде.

⁶⁵ Ул сүзен дәвам итеп:

– Менә шуның өчен Мин сезгә, Атам жибәрмәсә, Минем янга беркемнең дә килә алмаячагын әйттем, – диде.

⁶⁶ Шул вакыттан башлап Гайсәнең күп кенә шәкертләре Аннан аерылып киттеләр һәм башка Аның белән бергә йөрмәделәр.

⁶⁷ Шуннан соң Гайсэ уника шәкертнән:

– Сез дә китәргә теләмисезме? – дип сорады.

⁶⁸ Шимун Петер Аңа:

– Раббым! Без кем янына барыйк соң? Мәңгелек тормыш сүзләре Синдә бит. ⁶⁹ Без Сина иман итәбез, Сине Аллаһының Изге Заты дип танийбыз, – дип җавап бирде.

⁷⁰ Гайсэ аларга:

– Мин сезне – уника сайлап алдым түгелме? Әмма сезнең арада бергез иблис, – диде.

⁷¹ Ул бу сүзләренә, Үзенә хыянәт итәчәк, униканең берсе булган Шимун улы Яһүд Искариот хакында әйтте.

Гайсэ һәм Аның энеләре

7 ¹ Шуннан соң Гайсэ, яһүдләрнең Аны үтерергә эзләгәнлекләре сәбәпле, Яһүдиядә йөрергә теләмәде. Шуңа күрә Ул Гәлиләдә йөрергә булды. ² Яһүдләрнең Чатыр кору бәйрәме якынлаша иде, һәм ³ энеләре:

– Гәлиләдән Яһүдиягә бар, Син эшләгән эшләренә шәкертләрен дә күрсен. ⁴ Әгәр кеше үзен танытырга тели икән, эшен яшерен рәвештә эшләми. Шундый эшләр эшлисез икән, Үзенә дөньяга күрсәт, – диделәр.

⁵ Аңа хәтта энеләре дә иман итмәделәр.

⁶ Гайсэ аларга әйтте:

– Минем вакыт әле килеп житмәде, ә сезнең өчен һәркайчан вакыт. ⁷ Дөнья сезгә нәфрәт белән карамый, ә Мина нәфрәтен күрсәтә, чөнки Мин эшләренә явыз булганлыгына һәрвакыт шаһитлек биреп торам. ⁸ Сөз бәйрәмгә барыгыз, ә Мин бармыйм, чөнки Минем вакыт әле житмәде.

⁹ Ул аларга шулай диде һәм Гәлиләдә калды, ¹⁰ әмма, энеләре киткәч, яшерен рәвештә Үзе дә бәйрәмгә барды.

Гайсэ Чатыр кору бәйрәмендә

¹¹ Яһүдләр исә:

– Ул кайда икән? – дип, Аны бәйрәмдә эзләп йөрделәр.

¹² Аның хакында халык арасында күп сүзләр йөрде. Кайберләре:

– Ул яхшы Кеше, – диде, башкалары исә:

– Юк, Ул халыкны аздыра, – дип сөйләде.

¹³ Әмма, яһүдләрдән куркып, Аның хақында беркем дә ачык итеп сөйләмәде.

¹⁴ Ә инде бәйрәм уртасында Гайсә Аллаһы Йортына кереп өйрәтә башлады. ¹⁵ Яһүдләр:

– Бу Кеше каян белә икән, Ул бит укымаган? – дип гажәпләнделәр.

¹⁶ Гайсә аларга әйтте:

– Минем өйрәтүем Үземнеке түгел, бәлки Мине Жибәрүченеке. ¹⁷ Аның ихтыярын башкарырга теләгән кеше бу өйрәтүнең Аллаһыданмы икәннен яки Үземнән генә сөйлим микәннен белер. ¹⁸ Үз исемнен сөйләүче үзенә дан эзли, ә Үзен Жибәрүченең данын эзләүче эчкерсез һәм Аңарда ялган юк. ¹⁹ Муса сезгә канун бирде түгелме? Ә сезнең бергез дә аны үтәми. Ни өчен Мине үтерергә йөрисез?

²⁰ Кешеләр:

– Сина жен кагылдымы әллә? Кем Сине үтерергә йөри? – диделәр.

²¹ Гайсә сүзен дәвам итте:

– Мин бер эш эшләдем һәм сез һәммәгез шуңа гажәпләнәсез.

²² Муса сезгә сөннәт бирде, – гәрчә ул Мусадан түгел, бәлки аталардан килә, – шуңа күрә шимбә көнне ир баланы сөннәткә утыртасыз. ²³ Муса кануны бозылмасын дип, шимбә көнне ир бала сөннәткә утыртыла икән шимбә көнне бер кешене бөтенләй савыктырганым өчен нигә Миңа ачуыгыз килә? ²⁴ Тышкы күренешкә генә карап хөкем итмәгез, бәлки дәрәс хөкем итегез.

Гайсә – Мәсихме?

²⁵ Шунда кайбер иерусалимлылар бер-берсенә:

– Бу әллә яһүдләрнең башлыклары үтерергә теләгән Кешеме?

²⁶ Әнә Ул ачыктан-ачык сөйли, ә алар Ана бер сүз дә әйтмиләр: әллә Аны чыннан да Мәсих дип уйлыйлар микән? ²⁷ Әмма, Мәсих килгәндә, Аның кайдан икәнлеген беркем дә белмәс. Без исә бу Кешенең кайдан икәннен беләбез, – диделәр.

²⁸ Гайсә, Аллаһы Йортында өйрәткәндә, тавышын көчәйтеп, болай диде:

– Сез Мине беләсез һәм кайдан икәннемне дә беләсез. Ләкин Мин Үземнән Үзем килмәдем, һәм Мине Жибәрүче хак. Сез Аны белмисез, ²⁹ ә Мин Аны беләм, чөнки Мин Аннан килдем, Мине Ул жибәрде.

³⁰ Алар Гайсәне тотып алырга теләделәр, ләкин берсе дә Ана кул тидермәде, чөнки Аның вакыты килеп житмәгән иде

эле. ³¹ Халык арасында исэ, күп кешелэр Ана иман китерделэр һәм:

– Мәсих килгәч, бу Зат күрсәткәннән дә күбрәк илаһи билгеләр күрсәтер микән? – диештеләр.

³² Фарисейләр халыкның Гайсә хақында шундый сүз йөрткәннәрен ишеттеләр, һәм баш руханилар белән фарисейләр, Аны тотып алу өчен, тәртип саклаучыларны жибәрделәр.

³³ Гайсә:

– Мин сезнең арада озак булмам, тиздән Үземне Жибәрүче янына кире кайтачакмын. ³⁴ Мине эзләрсез, әмма тапмассыз. Мин булачак урынга сез килә алмассыз, – дип әйтте.

³⁵ Шунда яһүдләр үзара:

– Без таба алмаслык нинди урынга китмәкче була икән? Әллә греклар арасына таралып яшәүче безнекеләр янына китеп, грекларны өйрәтергә тели микән? ³⁶ Аның: «Мине эзләрсез, әмма тапмассыз. Мин булачак урынга сез килә алмассыз», – дигән сүзләре нәрсәне аңлата икән? – диештеләр.

³⁷ Бәйрәмнең соңгы, бөек көнөндә Гайсә торып басты һәм көчле тавыш белән әйтте:

– Сусаган кеше Минем янга килсен һәм эчсен. ³⁸ Миңа иман итүченең, Изге язмада әйтелгәнчә: «күңел түреннән елгалар булып тереклек суы агачак».

³⁹ Ул моны Үзенә иман китергәннәр алачак Рух хақында әйтте; эле Гайсә данланмаганга, аларга Изге Рух бирелмәгән иде.

⁴⁰ Аның бу сүзләрен тыңлап торган халык арасында кайберләре:

– Ул – чынлап та вәгъдә ителгән Пәйгамбәр, – диделәр.

⁴¹ Берләре:

– Бу – Мәсих.

Ә башкалары:

– Мәсих Гәлиләядән килер микән? ⁴² Изге язмада, Мәсих Давыт нәселеннән булачак һәм Давыт шөһәрәннән – Бәйтлехемнән киләчәк, дип язылган түгелме? – диделәр.

⁴³ Шулай итеп, халык арасында Гайсә хақында бәхәс чыкты.

⁴⁴ Кайберләре Аны тотып алырга теләделәр, ләкин берсе дә Ана кул тидермәде.

⁴⁵ Тәртип саклаучылар баш руханилар белән фарисейләр янына кайткач, алардан:

– Ни өчен Аны тотып китермәдегез? – дип сорадылар.

Тегеләр:

⁴⁶ – Берәүнең дә һичкайчан ул Кеше сөйләгән кебек сөйләгәнне юк, – дип жавап бирделәр.

⁴⁷ Фарисейләр аларга:

– Әллә сез дә алдандыгызмы? ⁴⁸ Башлыктарның яки фарисейләрнең берәрсе Аңа иман китердеме? ⁴⁹ Ә канунны белмәүче бу халык ләгънәт ителгән.

⁵⁰ Шунда фарисейләрнең берсе, Никәдим атлысы, ул элегрәк Гайсә янына килеп киткән иде:

⁵¹ – Башта кешене тыңламыйча һәм аның нәрсә эшләгән белмичә безнең канун аны хөкем итәме? – диде.

⁵² – Әллә син дә Гәлиләйдәнме? Тикшереп кара һәм күрерсен: Гәлиләйдән һич тә пәйгамбәр чыкмас, – дип җавап бирделәр аңа.

Уйнашлыкта тотылган хатын

[⁵³ Барысы да өйләренә таралгач,

¹ Гайсә Зәйтүн тавына китте.

² Иртә белән Ул яңадан Аллаһы Йортына килде һәм Аның янына күп халык җыелды. Ул, утырып, аларны өйрәтә башлады. ³ Шулкач канунчылар һәм фарисейләр, уйнашлыкта тотылган бер хатынны алып килеп, уртага бастырып куйдылар ⁴ һәм Гайсәгә:

– Оста! Бу хатын зина кылганда тотылды. ⁵ Канунда Муса мондыйларны ташлар атып үтерергә әмер бирә, ә Син нәрсә әйтерсең? – диделәр.

⁶ Алар моны, Гайсәне сынау өчен, Аны гаепләргә берәр сылтау табарбыз, дигән уй белән әйттеләр. Эмма Гайсә, чүгәләп, бармагы белән жиргә яза башлады. ⁷ Ләкин алар сорауларын кабат биргәнгә, Ул торып басты һәм аларга:

– Сезнең кайсыгыз гөнаһсыз, шул башлап аңа таш атсын, – диде. ⁸ Һәм, тагын чүгәләп, жиргә язуын дәвам итте.

⁹ Алар исә, моны ишеткәч, өлкәннөрәннән башлап бер-бер артлы чыгып киттеләр. Гайсә уртада басып торган хатын белән генә калды.

¹⁰ Гайсә торып басып:

– Сеңлем! Кайда алар? Сине беркем дә хөкем итмәдеме? – дип сорады.

¹¹ Хатын исә:

– Беркем дә, Әфәндем! – диде.

Гайсә аңа:

– Мин дә сине хөкем итмим: бар, башка гөнаһ кылма, – диде.]*

* 7:53-8:11 Кайбер кулъязмаларда жәяләр эчендәге сүзләр дә бар.

Гайсә – дөнъяга яктылык

¹² Гайсә тагын халыкка сөйләде. Ул:

– Мин – дөнъяга яктылык. Минем артымнан баручы караңгылыкта йөрмәячәк, бәлки аның тормыш бирүче яктылыгы булачак, – дип әйтте.

¹³ Шуннан соң фарисейләр Ана:

– Син Үзен хакында Үзен шаһитлек бирәсең, Синен шаһитлеген хак түгел, – диделәр.

¹⁴ Гайсә исә аларга:

– Мин Үзем хакында Үзем шаһитлек бирсәм дә, Минем шаһитлегем хак, чөнки кайдан килеп кая баруымны беләм, ә сез Минем кайдан килеп кая баруымны белмисез. ¹⁵ Сез кешеләр үлчәме буенча хөкем итәсез, ә Мин беркемне дә хөкем итмим. ¹⁶ Мин хөкем итсәм дә, Минем хөкемем хак, чөнки Мин Үзем генә түгел, Мине жибәрүче Ата белән бергә Мин. ¹⁷ Сезнең кануныгызда да: «Ике кешенең шаһитлеге хак», – дип язылган. ¹⁸ Мин Үзем хакында Үзем шаһитлек бирәм һәм Минем хакта Мине жибәргән Ата шаһитлек бирә, – дип жавап бирде.

¹⁹ Шуннан соң Гайсәдән:

– Кайда Синен атаң? – дип сорадылар.

Гайсә:

– Сез Мине дә, Атамны да белмисез. Әгәр Мине белсәгез, Атамны да белер идегез, – диде.

²⁰ Гайсә бу сүзләргә Аллаһы Йортында өйрәткәндә сәдака сандыгы янында әйтте. Берсе дә Ана кул тидермәде, чөнки Аның вакыты әле килеп житмәгән иде.

Мин китәчәк урынга сез килә алмассыз

²¹ Гайсә аларга янә:

– Мин китәм. Сез Мине эзләрсез. Сез үз гөнаһыгыз белән үләрсез. Мин китәчәк урынга сез килә алмассыз, – дип әйтте.

²² Яһүдләр:

– Ул Үзен Үзе үтерәчәк микәнни? Чөнки: «Мин китәчәк урынга сез килә алмассыз», – ди бит, – диештеләр.

²³ Ул аларга:

– Сез түбәннән, Мин югарыдан. Сез бу дөнъяныкы, Мин бу дөнъяныкы түгел, – диде. ²⁴ – Сез Минем мәңге бар* икәнәм ышанмасагыз, үз гөнаһларыгыз белән үләрсез. Шуңа күрә Мин сезгә: «Сез гөнаһларыгыз белән үләрсез», – дидем.

* 8:24 *Мин мәңге бар* – Бу сүзләр Аллаһының «Мин – бар» дигән исеменә туры килә. (Тәурат, «Чыгыш» китабы 3:14.)

²⁵ Шуннан соң Гайсэдән:

– Кем соң Син? – дип сорадылар.

– Мин сезгә Үземнең кемлегемне инде күптән әйтәм, – диде аларга Гайсә. – ²⁶ Сезнең хакта күп сөйләп, сезне хөкем итә алыр идем. Әмма Минне Жибәрүче хак, һәм Аннан нәрсә ишетсәм, Мин дөньяга шуны сөйлим.

²⁷ Алар Гайсәнең Ата хакында сөйләвен аңламадылар. ²⁸ Гайсә аларга әйтте:

– Сез Адәм Улын күтәргәч, Минем мәңге бар* икәнемне һәм Үзлегемнән һичнәрсә эшләмәвемне, бәлки, Атам ничек өйрәткән булса, шулай сөйләвемне белерсез. ²⁹ Минне Жибәрүче Минем белән. Атам Минне ялгыз калдырмады, чөнки Мин һәрвакыт Ул теләгән эшләргә генә эшлим.

³⁰ Ул шушы сүзләргә сөйләгән чакта күпләр Ана иман китерделәр.

Ибраһимның балалары

³¹ Гайсә Үзенә иман китергән яһүдләргә:

– Минем сүзләремне тотсагыз, чыннан да Минем шәкертләрем булырсыз. ³² Хакыйкәтне белерсез һәм хакыйкәт сезне ирекле итәр, – дип әйтте.

³³ – Без Ибраһим нәселеннән, – диделәр алар Ана, – һәм беркайчан да һичкемнең дә колы булмадык. Ничек соң Син: «Ирекле булырсыз», – дисең?

³⁴ – Сезгә хак сүз әйтәм: гөнаһ кылучы һәркем – гөнаһ колы.

³⁵ Кол өйдә мәңге тормый, ә атаның улы анда мәңге тора.

³⁶ Шулай итеп, Улы сезне ирекле итсә, сез чын мәгънәсендә ирекле булачаксыз. ³⁷ Мин сезнең Ибраһим нәселеннән булуыгызны беләм, әмма, Минем сүзләремә сездә урын булмаганга күрә, сез Минне үтерергә йөрисез. ³⁸ Мин Атам янында күргәннәрәм хакында сөйлим, ә сез үз атагыз янында ишеткәннәргә эшлисез, – диде аларга Гайсә.

³⁹ Алар, жавап биреп:

– Безнең атабыз – Ибраһим, – диделәр.

Гайсә аларга әйтте:

– Сез Ибраһим балалары булсагыз, Ибраһим эшләрен эшләр идегез. ⁴⁰ Ә хәзер Минне, Аллаһыдан ишеткән хакыйкәтне сөйләгән Бәндәне, үтерергә йөрисез. Ибраһим алай эшләмәде.

⁴¹ Сөз үз атагызның эшләрен эшлисез.

Алар Ана:

* 8:28 *Мин мәңге бар* – 8:24 тәге искәртмәне карагыз.

– Без уйнаштан туман, безнең Атабыз бер генә: Ул – Аллаһы, – диделәр.

⁴² Гайсә аларга әйтте:

– Атагыз Аллаһы булса, сез Мине яратыр идегез, чөнки Мин Аллаһыдан килдем. Мин Үзлегемнән килмәдем, Мине Ул жи-
бәрде. ⁴³ Ни өчен сез Мин сөйләгәннәрне аңламыйсыз? Чөнки сез Минем сүземне тыңлый алмыйсыз. ⁴⁴ Сезнең атагыз – иб-
лис, һәм сез атагызның теләкләрен үтәргә телисез. Ул баштан
ук кеше үтерүче булып, хакыйкатыне тотмады һәм хәзер дә тот-
мый, чөнки аңарда хакыйкаты юк. Ул, ялган сөйләгән вакытта,
үзенекен сөйли, чөнки ул – ялганчы һәм ялганның атасы.
⁴⁵ Ә сез, Мин хакыйкатыне сөйләгәнгә күрә, Минем сүзләремә
ышанмыйсыз. ⁴⁶ Минем гөнаһта гаепле булуымны кайсыгыз ис-
бат итә алыр? Әгәр хакыйкатыне сөйлим икән, ни өчен Минем
сүзләремә ышанмыйсыз? ⁴⁷ Кем Аллаһыдан булса, ул Аллаһы
сүзләрен тыңлар; ә сез, Аллаһыдан булмаганга күрә, тыңла-
мыйсыз.

Гайсә һәм Ибраһим

⁴⁸ Моңа яһүдләр:

– Син самаряяле, Синен эчендә жен бар, – әллә бу дәрәс
түгелме? – диделәр.

⁴⁹ Гайсә жавап бирде:

– Миндә жен юк. Мин Атамны хөрмәт итәм, ә сез Мине хур
итәсез. ⁵⁰ Хәер, Мин Үземә дан эзләмим, ә эзләүче башка Бе-
рәү бар һәм Ул хөкем итә. ⁵¹ Сезгә хак сүз әйтәм: кем Минем
сүземне тотса, ул һичкайчан үлем күрмәчәк.

⁵² Яһүдләр Ана:

– Менә хәзер Синдә жен барлыгына һич шигебез калмады:
Ибраһим да, пәйгамбәрләр дә үлгәннәр, ә Син: «Кем Минем
сүземне тотса, ул беркайчан да вафат булмас», – дисең. ⁵³ Син
атабыз Ибраһимнан да бөегрәкме? Ул үлгән, пәйгамбәрләр дә
үлгәннәр. Син Үзеңне кем дип саныйсың?

⁵⁴ Гайсә жавап бирде:

– Үземне Үзем данлыйм икән, Минем даным буш булыр. Сез
«Аллаһыбыз» дип атаган Атам Мине данлый. ⁵⁵ Сез Аны бел-
мисез, ә Мин Аны беләм. Аны белмим дисәм, сезнең кебек
ялганчы булыр идем; әмма Мин Аны беләм һәм Аның сүзен
тотам. ⁵⁶ Сезнең атагыз Ибраһим Минем көнемне күрәчәгенә
шатланды. Ул аны күреп куанды.

⁵⁷ Яһүдләр Аның бу сүзләренә:

– Сина әле илле яшь тә юк, ә Син Ибраһимны күрденме? –
диделәр.

⁵⁸ Гайсә аларга әйтте:

– Сөзгә хак сүз әйтәм: Ибраһим булганга кадәр Мин бар*.

⁵⁹ Шул чакта алар, Ана ыргыту өчен, кулларына ташлар алдылар, әмма Гайсә, яшеренеп, Аллаһы Йортыннан чыгып китте.

Тумыштан суқыр кешенең күрә башлавы

9 ¹Үтеп барышлый, Гайсә тумыштан ук суқыр бер кешене күрде. ²Шәкертләре Аннан:

– Остаз! Бу кешенең суқыр булып тууы кемнең гөнаһыннан: бу кеше үзе гөнаһ кылганмы, әллә ата-анасымы? – дип сорадылар.

³ Гайсә жавап бирде:

– Бу кеше үзенең гөнаһы өчен дә, ата-анасының кылган гөнаһы өчен дә суқыр түгел. Ул, аның авыруы аша Аллаһы эшләре күренсен өчен, суқыр булып туды. ⁴ Көн үткәнче без Минне Жибәрүченең эшләрен башкарырга тиешбез. Төн житә, ул чакта һичкем берни эшли алмас. ⁵ Мин дөньяда вакытта, Мин – дөньяга яктылык.

⁶ Шулай дип, Ул жиргә төкерде, төкереге белән лай ясады, шул лайны суқырның күзләренә сөртте дә ⁷ ана:

– Шилуах буасына барып юын, – диде. (Шилуах – «Жибәрелгән» дигән мәгънәдә.)

Ул барып юынды һәм күзләре күрә торган булып кайтты.

⁸ Аның күршеләре һәм элек хәер сорашып утыруын күргән кешеләр:

– Бу сон, теге, хәер сорашып утырган кеше түгелме? – диделәр.

⁹ Кайберләре: «Бу – шул», ә кайберләре: «Шуңа охшаган», – диделәр.

Суқыр үзе исә:

– Мин шул кеше, – дип әйтә иде.

¹⁰ Аннан:

– Күзләрең ничек ачылды сон? – дип сорадылар.

¹¹ Ул жавап биреп:

– Гайсә атлы Кеше лай ясап күзләремә сөртте, аннан: «Шилуах буасына барып юын», – диде. Мин барып юындым һәм күзләрем ачылды, – диде ул.

¹² Аннан: «Ул Кеше кайда?» – дип сорагач:

– Мин белмим, – дип жавап бирде.

¹³ Элек суқыр булган бу кешене фарисейләр янына алып бардылар. ¹⁴ Ә Гайсә лай ясап суқырның күзләрен ачкан көн –

* 8:58 *Мин бар* – Бу сүзләр Аллаһының исеменә туры килә. 8:24 нең искәртмәсен карагыз.

шимбә көн иде. ¹⁵ Фарисейләр дә аннан ничек күрә башлавы хақында сораштылар. Ул аларга:

– Ул минем күзләремә лай сылады, мин юндым да күрә башладым, – диде.

¹⁶ Кайбер фарисейләр исә:

– Бу Кеше шимбә көнне тотмый, шуна күрә Ул Аллаһыдан түгел, – дип әйттеләр.

Ә башкалары:

– Гөнаһлы кеше мондый мөгжизалы галәмәтләрне ничек эшли алсын? – диделәр. Һәм алар арасында бәхәс чыкты.

¹⁷ Әлегә суқырга: – Син Аның турында нәрсә әйтерсен, Ул бит синен күзләренне ачты, – диделәр.

– Ул – Пәйгамбәр, – дип жавап бирде суқыр.

¹⁸ Әмма яһүдләр, күзләре ачылган кешенең ата-анасын чакырганчы, аның суқыр булганына һәм күрә башлавына ышанмадылар.

¹⁹ – Тумыштан суқыр дигән улыгыз шушымы? Әмма хәзер ул ничек күрә ала? – дип сорадылар алар.

²⁰ Ата-анасы аларга:

– Без аның улыбыз икәнән һәм суқыр булып туганын беләбез. ²¹ Ә аның ничек күрә башлавын да, күзләрен кем ачканын да белмибез. Ул инде балигь булган, үзеннән сорагыз, үзе хақында үзе сөйләсен, – дип жавап бирделәр.

²² Суқырның ата-анасы, яһүдләрдән курыкканга күрә, шулай диде. Чөнки яһүдләр, Гайсәнең Мәсих икәнән икъярар итүче һәркемне гыйбадәтханәдән аерырга, дип сүз куешкан иделәр.

²³ Шунлыктан аның ата-анасы: «Ул инде балигь булган, үзеннән сорагыз», – диделәр.

²⁴ Шулай итеп, яһүдләр элек суқыр булган кешене икенче тапкыр чакырып, аңа:

– Аллаһыны ихтирам ит! Без ул Кешенең гөнаһлы икәнән беләбез, – диделәр.

²⁵ Ул аларга:

– Ул гөнаһлымы, түгелме, анысын белмим. Шуны гына беләм: мин суқыр идем, ә хәзер күрәм, – дип жавап бирде.

²⁶ Алар аннан:

– Ул нәрсә эшләде? Синен күзләренне ничек ачты? – дип тагын сорадылар.

²⁷ Ул аларга:

– Мин инде сезгә сөйләдем, ә сез тыңламадыгыз. Ни өчен тагын ишетергә телисез? Әллә сез дә Аның шәкертләре булырга жыенасызмы? – дип жавап бирде.

²⁸ Алар аңа бик ачуланып:

– Син – Аның шәкерте, ә без – Муса шәкертләре. ²⁹ Без Аллаһының Мусага сөйләгәннен беләбез, әмма Моның кайдан икәннен белмибез, – диделәр.

³⁰ Күрә башлаган кеше, аларга жавап биреп, болай диде:

– Шунысы гажәп тә: сез Аның кайдан икәннен белмисез, ә Ул минем күзләремне ачты! ³¹ Без Аллаһының гөнаһлыларны тыңламавын беләбез, әмма Аллаһыга табынучыны һәм Аның ихтыярын башкаручыны Ул тыңлый. ³² Кемнең дә булса тумыштан суқыр кешенең күзләрен ачуы турында гомердә дә ишетелгәне юк. ³³ Ул Кеше Аллаһыдан булмаса, һичнәрсә булдыра алмас иде.

³⁴ – Башыңнан аягыңа тикле гөнаһта тугансың, нигә безне өйрәтәсең? – дип, аны куып чыгардылар.

Рухи суқырлык

³⁵ Гайсә, аны куып чыгарганнарын ишеткәч, аны табып:

– Син Адәм Улына ышанасыңмы? – дип сорады.

³⁶ Ул исә:

– Әфәндем, мин Аңа ышансын өчен Аның кем икәннен әйт сәнә, – дип жавап бирде.

³⁷ Гайсә әйтте:

– Син Аны күрдең. Хәзер сиңең белән Ул сөйләшә.

³⁸ Ул исә:

– Раббым, мин ышанам! – дип Аның алдына тезләнеп, Ана табынды.

³⁹ Гайсә:

– Мин бу дөньяга, күрми торганнар – күрсен, ә күрә торганнар – суқырайсын дип, хөкем итү өчен килдем, – дип әйтте.

⁴⁰ Аның янында булган кайбер фарисейләр, моны ишеткәч:

– Әллә без дә суқырмы? – диделәр.

⁴¹ – Сез суқыр булсагыз, гөнаһыгыз өчен гаепле булмас идегез; ә сез, күрәбез, дигәнлектән гөнаһыгыз үзегездә кала, – дип әйтте Гайсә.

Гайсә – яхиы Көтүче

10 ¹ – Сөзгә хак сүз әйтәм: кем сарык утарына капкадан түгел, бәлки башка юл белән керә, ул – карак һәм юлбасар. ² Ә капкадан керүче сарыкларга көтүче була: ³ ана сакчы капка ача, сарыклар аның тавышын ишетәләр һәм ул сарыкларын исемнәре белән чакырып, аларны алып чыга. ⁴ Үзенә бар сарыкларын алып чыкканнан соң, ул алар алдыннан бара; ә сарыклар аның артыннан баралар, чөнки аның тавышын таныйлар. ⁵ Алар чит кеше артыннан бармыйлар, ә аннан качып китәләр, чөнки аның тавышын танымыйлар.

⁶ Гайсә аларга бу гыйбрәтле хикәяне сөйләде, ләкин кешеләр Аның нәрсә хакында сөйләгәннен аңламадылар.

⁷ Шулай итеп, Гайсә аларга янә:

– Сөзгә хак сүз әйтәм: Мин – сарыкларга капка. ⁸ Миннән алда килгәннәрнең барысы да карак һәм юлбасар иделәр, ләкин сарыклар аларны тыңламадылар. ⁹ Мин – капка. Минем аша керүче котылачак, кереп-чыгып йөриячәк һәм көтүлек табачак. ¹⁰ Карак ул урлау, үтерү һәм һәлак итү өчен генә килә. Мин исә аларның тормышы булсын, тормышы мул булсын дип килдем.

¹¹ Мин – яхшы Көтүче; яхшы көтүче сарыклары өчен гомерен дә кызганмый. ¹²⁻¹³ Ә ялланган көтүче – чын көтүче түгел ул. Сарыклар үзенеке булмаганга, ул алар турында кайгыртмый: бүренең килгәннен күреп, сарыкларны ташлап, качып китә, бүре, сарыкларга һөжүм итеп, аларны таратып бетерә.

¹⁴⁻¹⁵ Мин – яхшы Көтүче. Ата Мине, Мин Атаны таныган кебек, Мин үземнекеләрне танийм, алар Мине танийлар. Мин сарыкларым өчен тормышымны да кызганмыйм. ¹⁶ Минем бу утардан булмаган башка сарыкларым да бар. Мин аларны да алып килергә тиеш. Алар Минем тавышымны ишетәчәкләр. Бер көтү һәм бер көтүче булачак. ¹⁷ Ата Мине шуның өчен ярата: Мин Үз тормышымны аны яңадан кабул итү өчен бирәм. ¹⁸ Аны Миннән беркем дә алмый, Мин аны Үз ихтыярым белән бирәм: аны бирергә дә, кире алырга да хокукым бар. Болай эшләргә Мина Атам боерык бирде.

¹⁹ Бу сүзләр нәтижәсендә яһүдләр арасында янә бәхәс чыкты.

²⁰ Аларның күбесе:

– Аңарда жен бар, Ул акылсыз. Сөз ни өчен Аны тыңлыйсыз? – диделәр.

²¹ Башкалары исә:

– Бу женле кеше сүзләре түгел, жен суқырның күзләрен ача аламы соң? – диделәр.

Яһүдләр Гайсәне кабул итмиләр

²² Кыш житкәч, Иерусалимда Яңару бәйрәме* вакытында, ²³ Гайсә Аллаһы Йортында Сөләйман әйванында** йөргән чакта, ²⁴ яһүдләр, Аның тирәсенә жыелып:

– Син безне газаплы билгесезлектә озак тотарсыңмы? Син Мәсих булсан, безгә ачык итеп әйт, – диделәр.

* ^{10:22} *Яңару бәйрәме* – Мәсих туганга кадәр 165 нче елда Иерусалимдагы Аллаһы Йортының яңадан ачылуын искә алу бәйрәме.

** ^{10:23} *Әйван* – баганалардан торган өсте каплаулы зал.

²⁵ Гайсә аларга болай дип жавап бирде:

– Мин сезгә әйттем, ә сез ышанмыйсыз. Атам исеменнән кылган гамәлләрем Минем хакта шаһитлек бирәләр. ²⁶ Әмма сез ышанмыйсыз, чөнки сез Минем сарыкларымнан түгел. ²⁷ Минем сарыкларым тавышымны ишетәләр, Мин дә аларны танийм, һәм алар Минем арттан баралар. ²⁸ Мин аларга мәңгелек тормыш бирәм. Алар һичкайчан да һәлак булмаячаклар, һәм аларны беркем дә Минем кулдан тартып ала алмаячак. ²⁹ Аларны Миңа биргән Атам һәммәсеннән дә бөөк. Атамның кулыннан аларны тартып алырга беркемнең дә көче житмәячәк. ³⁰ Мин һәм Ата – бер.

³¹ Шуннан соң яһүдләр, Аны үтерергә теләп, тагын кулларына ташлар алдылар.

³² Гайсә исә аларга:

– Мин сезгә Атам исеменнән күп яхшы эшләр күрсәттем, шуларның кайсысы өчен Минә ташлар атып үтерергә телисез? – дип әйтте.

³³ Яһүдләр Ана:

– Без Сине яхшы эшләрең өчен түгел, бәлки, Аллаһыны хөрмәт итмичә, Ана каршы көфер сүз сөйләвен, Үзең кеше була торып, Үзенне Аллаһы дип әйтүең өчен үтерергә телибез, – дип жавап бирделәр.

³⁴ Гайсә аларга:

– Аллаһының: «„Сез – илаһлар“, – дидем Мин», – дип әйткән сүзләре сезнең кануныгызда язылган түгелме? ³⁵ Аллаһы Үзен сүзе бирелгән кешеләрне илаһлар дип атады, ә Изге язма юкка чыгарыла алмый. ³⁶ Ничек соң сез Миңа, Ата изге эшкә аерып дөньяга жибәргән Затка, Мин: «Мин – Аллаһы Улы», – дип әйткәндә: «Көфер сөйлисең», – дисез? ³⁷ Мин Атамның эшләрен башкармыйм икән, Миңа ышанмагыз. ³⁸ Ә инде башкарам икән, Минем Үземә ышанмасагыз да, Атамның Миндә, Минем Аңарда икәнлекне белү һәм аңлау өчен, эшләремә ышаныгыз, – дип әйтте.

³⁹ Шунда Аны тагын кулга алырга тырыштылар, әмма Ул алардан качып китте.

⁴⁰ Шуннан соң Гайсә тагын Үрдүннең арьягына, элек Яхъя чумдырган урынга китте һәм шунда калды. ⁴¹ Күпләр Аның янына килделәр һәм бер-берсенә:

– Яхъя һичбер мөгжизалы галәмәт күрсәтмәде, әмма Яхъяның бу Кеше турында әйткәннәре һәммәсе дә дөрөс булды, – диделәр.

⁴² Һәм анда күпләр Ана иман китерде.

Гайсәнең Лазарны үледән терелтеп торгызуы

11 ¹Мәрьям һәм аның апасы Марта яшәгән Бәйтәния авылында Лазар исемле бер кеше авырый иде. ²Мәрьям – авырып ятучы Лазарның сеңлесе, Раббының аякларын куш исле май белән майлап, чәче белән сөрткән кыз. ³Кыз туғаннар Гайсәгә:

– Раббым! Яқын дустаның Лазар авырый, – дип хәбәр жиберделәр.

⁴Гайсә бу турыда ишеткәч:

– Бу авыру – үлемгә дигән чир түгел, бәлки Аллаһының данлануы өчен, һәм бу авыру аша Аллаһы Улы данлансын өчен, – диде.

⁵Гайсә Мартаны, аның сеңлесен һәм Лазарны ярата иде, ⁶эмма, Лазарның авыру икәнән ишеткәч тә, булган урынында Ул тагын ике көнгә тоткарланды. ⁷Шуннан соң шәкертләренә:

– Яңадан Яһүдиягә барыйк, – диде.

⁸Шәкертләре Аңа:

– Остаз! Әле күптән түгел генә яһүдләр Сине ташлар атып үтергә йөргәннәр иде, Син тагын шунда барасыңмы? – диделәр.

⁹Гайсә жавап бирде:

– Көн яктылыгы уника сәгать түгелме соң? Көндөз йөрүче абынмый, чөнки бу дөнъяның яктысын күрә. ¹⁰Ә төнлә йөрүче абына, чөнки аңарда яктылык юк.

¹¹Шуннан соң Гайсә сүзен дәвам итте:

– Дустыбыз Лазар йоклап киткән, Мин аны уятырга барам.

¹²Аның шәкертләре:

– Раббыбыз! Йоклап киткән булса, савыгыр, – диделәр.

¹³Гайсә аның үлгәнлегә хақында әйткән иде, алар исә, гадәттәге йокы турында сөйли, дип уйладылар. ¹⁴Шуна күрә Гайсә аларга ачык итеп:

– Лазар үлде. ¹⁵Сез ышансын дип, анда булмаганыма сезнең өчен шатланам. Әйдәгез, аның янына барыйк, – диде.

¹⁶Игезәк кушаматлы Томас шәкертләргә:

– Әйдәгез, киттек, Аның белән бергә без дә үлик, – диде.

¹⁷Бәйтәниягә килеп житкәч, Гайсә Лазарның инде дүрт көн буена кабердә ятуын ишетте. ¹⁸Бәйтәния исә Иерусалимга өч чакрым* чамасы гына иде. ¹⁹Абыйлары өчен кайгыручы Марта белән Мәрьямне юатырга байтак яһүдләр килгән иде. ²⁰Марта, Гайсәнең килүе хақында ишеткәч, Аны каршы алырга чыкты. Мәрьям исә өйдә калды.

* 11:18 *Өч чакрым* – грекча сүзгә-сүз: «унбиш стадия».

²¹ Марта Гайсэгэ айтте:

– Раббым! Син монда булсан, абыем үлмэгэн булыр иде.

²² Эмма хэзер дэ белэм: Син Аллаһыдан нэрсэ генэ сорасан да, Ул Сиңа бирэчэк.

²³ Гайсэ ана:

– Абыең үледэн терелэчэк, – диде.

²⁴ – Соңгы көндө – үледэн терелү вакытында – аның терелэчөгөн белэм, – диде Марта.

²⁵ Гайсэ исэ:

– Мин – терелү хэм тормыш. Миңа иман итүче, үлсэ дэ, яшэячэк. ²⁶ Яшэүче хэм Миңа иман китерүче хэркем ничкайчан үлмэс. Син моңа ышанасыңмы? – диде.

²⁷ Марта Ана:

– Эйе, Раббым! Сиңең дөньяга килергэ тиеш булган Мәсих, Аллаһы Улы икэненэ ышанам, – диде.

²⁸ Моны айткэч, Марта китеп барды, хэм, сиздермичэ генэ сенлесе Мэрьямне чакырып:

– Остаз монда, Ул сине чакыра, – диде.

²⁹ Мэрьям, моны ишеткэч тэ, тиз генэ урыныннан торып, Гайсэ янына китте. ³⁰ Ул вакытта Гайсэ эле авылга кермичэ, Марта белэн очрашкан урында тора иде. ³¹ Мэрьям белэн бергэ булган юатучы яһүдлэр аның жәһәт кенэ торып чыгып китүен күрделэр хэм, елау өчен кабер янына китте, дип уйлап, аның артыннан киттелэр.

³² Мэрьям исэ, Гайсэ торган урынга килеп житкэч, Аны күреп:

– Раббым! Син монда булсан, абыем үлмэгэн булыр иде, – дип, Аның аякларына егылды.

³³ Мэрьямнең хэм аның белэн килгән яһүдлэрнең елауларын күреп, Гайсэ Үзе дэ борчылды хэм көенеп:

³⁴ – Сез аны кайда күмдегез? – дип сорады.

Алар Ана:

– Эйдэ, барыйк, Раббым! Үзең күрерсен, – диделэр.

³⁵ Гайсэ елады.

³⁶ Моны күреп яһүдлэр:

– Карагыз эле, Ул Лазарны ничек яраткан икән! – диештелэр.

³⁷ Э кайберлэре:

– Ул суқырның күзлэрен ачкан икән, ник соң Лазарны да үлемнән алып калу өчен берэр нэрсэ эшли алмаган? – диделэр.

³⁸ Гайсэ тагын да ныграк көенгән хәлдэ кабер янына килде. Кабер мэгәрэ булып, аңа керү юлы таш белэн бастырып куелган иде.

³⁹ Гайсэ:

– Ташны читкэ алып куегыз, – диде.

Мәрхүмнең сөңлесе Марта Ана:

– Раббым! Ул инде ислэнгән, чөнки ул үлгәннән соң дүрт көн үтте, – диде.

⁴⁰ Гайсә ана:

– «Әгәр иман итсән, Аллаһының данын күрәчәксен», – дип әйтмәдемме сина? – диде.

⁴¹ Мәгарә авызыннан ташны алып куйдылар. Гайсә исә, югарыга карап:

– Атам! Мине ишеткәнән өчен Сиңа рәхмәт белдерәм. ⁴² Мине һәрвакыт ишетүенне беләм, ләкин бу сүзләремне монда басып торучы кешеләр өчен, Мине Син жибәргәнгә ышансыннар өчен әйтәм, – диде.

⁴³ Шулай дигәннән соң Ул көчле тавыш белән:

– Лазар! Чык! – диде.

⁴⁴ Шул вакыт үлгән кеше килеп чыкты. Аның куллары һәм аяклары кәфен белән уралган, йөзе яулык белән капланган иде. Гайсә:

– Чишегез аны, йөрсен, – диде.

Фарисейләр Гайсәне үтерергә ниятлиләр

⁴⁵ Мәръям янына килгән яһүдләрнең күбесе, Гайсә кылган эшләрне күрөп, Ана иман китерделәр. ⁴⁶ Ә кайберләре фарисейләр янына барып, аларга Гайсә кылган эшләр турында сөйләделәр. ⁴⁷ Шунда баш руханилар һәм фарисейләр кинәшмә жыйдылар.

– Безгә нәрсә эшләргә? – диделәр алар. – Бу Кеше күп галәмәтләр күрсәтә. ⁴⁸ Аны шул көе калдырсак, һәммәсе Ана иман китерәчәк, һәм римлылар килеп, жиребезне дә, халкыбызны да басып алачак.

⁴⁹ Аларның берсе – ул елны иң баш рухани булган Кәяфәс аларга:

– Сез бернәрсә дә белмисез! ⁵⁰ Бөтен халык һәлак булуга караганда, халык өчен бер кешенең үлүе – сезнең өчен хәерлерәк. Сез шуны аңламыйсызмы? – диде.

⁵¹⁻⁵² Ул моны үзеннән сөйләмәде, бәлки, ул елның иң баш рухание буларак, Гайсәнең яһүд халкы өчен, бу халык өчен генә дә түгел, бәлки, таралып яшәгән Аллаһы балаларын бергә жыю өчен дә үлчәгән алдан әйтеп бирде.

⁵³ Шул көннән соң алар Аны үтерергә ниятләделәр. ⁵⁴ Шуна күрә Гайсә инде яһүдләр арасында ачыктан-ачык йөрмәде. Ул аннан чүл янындагы бер өлкәгә, Эфраим дигән шәһәргә ките һәм Үзенә шәкертләре белән шунда калды.

⁵⁵ Яһүдләрнен Коткарылу бәйрәме якынлашканда, бәйрәм алдыннан пакъләнергә дип, Иерусалимга илнең төрле почмакларыннан күп халык килде. ⁵⁶ Халык Гайсәне эзләде. Алар Аллаһы Йортында бер-берсенә:

– Сез ничек уйлысыз? Ул бәйрәмгә килер микән? – диештеләр.

⁵⁷ Баш руханилар һәм фарисейләр исә, Гайсәне тотып алу өчен, Аның кайда булуын белгән кешеләр безгә килеп әйтергә тиеш, дигән әмер бирделәр.

Гайсәне Бәйтәниядә майлау

12 ¹ Коткарылу бәйрәменә алты көн кала, Гайсә Бәйтәния авылына килде. Ул авылда Гайсә үледән терелткән Лазар яши иде. ² Анда Гайсә хөрмәтенә аш мәжлесе жыйдылар, Марта хезмәт күрсәтеп йөрдә, ә Лазар Гайсә белән бергә табын артында утыра иде. ³ Мәръям, нард үсемлегеннән* ясалган бер кадак бик кыйммәтле хуш исле саф май алып, Гайсәнең аякларын майлады да үзенә чәче белән сөртте. Өй эче ислемайның хуш исе белән тулды. ⁴ Шунда Гайсәнең шәкертләреннән берсе – Аңа хыянәт итәчәк Яһүд Искариот:

⁵ – Ни өчен бу хуш исле майны, өч йөз динарга сатып, фәкыйрьләргә өләшәп бирмәскә иде? – диде.

⁶ Ул моны һич тә фәкыйрьләр хакында кайгыртып түгел, бәлки карак булганы өчен әйтте. Уртақ акча янчыгын йөртү аның вазифасы иде. Ул аннан үзенә акча ала торган иде.

⁷ Гайсә моңа жавап бирде:

– Калдыр Мәръямне, ул бу эшне Мине күмү көненә саклады, ⁸ фәкыйрьләр һәрвакыт сезнең белән бит, ә Мин сезнең белән һәрвакыт бергә булмам.

⁹ Шул вакытта күп яһүдләр, Гайсәнең Бәйтәниядә икәнлеген белеп, шунда жыелдылар. Алар Гайсә өчен генә түгел, Ул үледән терелткән Лазарны күрү өчен дә килделәр. ¹⁰ Шунлыктан баш руханилар Лазарны да үтерергә карар чыгардылар, ¹¹ чөнки аның аркасында күп яһүдләр Гайсә янына килә һәм Аңа иман китерә иде.

Гайсә тантана белән Иерусалимга керә

¹² Икенче көнне бәйрәмгә килгән халык арасында «Гайсә Иерусалимга килә икән» дигән хәбәр таралды. ¹³ Халык, хөрмә ботаклары тотып, Гайсәне каршыларга чыкты һәм:

* 12:3 *Нард үсемлеге* – Гиндстанда үсә торган үсемлек.

– Гошанна*!
 Раббы исеме белән Килүче
 Һәм Исраил Патшасы мөбарәк! –

дип кычкырдылар.

¹⁴ Гайсә исә, бер ишәк табып, аңа атланды һәм һәммәсе Изге язмада язылганча булды:

¹⁵ «Сион кызы**», курыкма!
 Менә, яшь ишәккә атланып,
 Синәң Патшаң килә».

¹⁶ Аның шәкертләре ул вакытта моны аңламадылар, ә инде Гайсә данланганнан соң, Аның хакында шулай язылган булуын һәм Аңа нәкъ шулай эшләүләрен хәтерләренә төшерделәр.

¹⁷ Элек Гайсә белән бергә булган кешеләр Аның Лазарны кабердән чакырып чыгарып, үледән терелтүе турында сөйләп бирделәр. ¹⁸ Аның шундый мөгжизалы галәмәт кылганын ишеткәнгә, халык Аны каршыларга чыкты.

¹⁹ Фарисейләр исә үзара:

– Күрәсезме, безгә бернәрсә дә ярдәм итми. Бөтен дөнья Аның артыннан бара, – диделәр.

Гайсә Үзенәң үлчәгән әйтә

²⁰ Бәйрәмдә Аллаһыга табыну өчен килүчеләр арасында берничә грек та бар иде. ²¹ Алар Гәлиләядәге Бәйтсайдадан булган Филип янына килеп, аннан:

– Әфәндем! Без Гайсәне күрергә телибез, – дип үтенделәр.

²² Филип бу турыда Әндригә әйтте, аннары алар икәүләп бу үтенечне Гайсәгә сөйләделәр. ²³ Гайсә аларга жавабында:

– Адәм Улының данлану вакыты житте, – диде. ²⁴ – Сөзгә хак сүз әйтәм: жиргә төшкән бодай бөртеге үлмәсә, шул килеш калыр, ә үлсә, зур уңыш китерер. ²⁵ Үзенәң тормышын яратучы аны һәлак итәчәк, ә бу дөньяда үз тормышын нәфрәт итүче аны мөңгелек тормыш өчен саклаячак. ²⁶ Кем Мина хезмәт итә, ул Миңа иярсен. Мин кайда булсам, Минем хезмәтчем дә шунда булыр. Миңа хезмәт итүчегә Атам ихтирам күрсәтер.

²⁷ Күнелем Минем хәзер борчулы. Нәрсә әйтим? «Атам! Минә бу сөгәтьтән коткар!» – дипме? Ләкин бу сөгәтькә Мин нәкъ шуның өчен килдем дә. ²⁸ Атам! Исеменне данла.

Шул вакыт күктән:

* 12:13 *Гошанна* – яһүд телендә «ярдәм ит» яки «Аллаһыга дан» дигәнне аңлата.

** 12:15 *Сион кызы* – Иерусалим халкы.

– Мин данладым һәм данлаячакмын, – дигән тавыш ишетелде.

²⁹ Шунда торган һәм моны ишеткән халык:

– Күк күкрәде, – диде.

Кайберләре исә:

– Аңа фәрештә сөйләде, – диделәр.

³⁰ Моңа каршы Гайсә:

– Бу тавыш Минем өчен түгел, бәлки сезнең өчен килде.

³¹ Бу дөнъя хәзер хөкем ителә, хәзер бу дөнъяның мирзасы* куып чыгарылачак. ³² Мин жирдән күтәрелгәннән соң барлык кешеләрне Үземә тартачакмын, – диде.

³³ Ул моны Үзенең нинди үлем белән үлчәгән белдереп әйтте. ³⁴ Халык Аңа жавап бирде:

– Без кануннан Мәсихнең мәңге яшәячәген белдек, ә Син, Адәм Улы күтәрелергә тиеш, дип ничек әйтәсең? Кем Ул – Адәм Улы?

³⁵ Шунда Гайсә аларга:

– Яктылык сезнең белән берәз вакыт булыр әле. Үзегезне караңгылык басмасын өчен, яктылык бар чагында йөрөп калыгыз, чөнки караңгыда йөрүче кая барганын белми. ³⁶ Яктылык сезнең белән булган чакта яктылыкка иман китерегез, шул чакта сез яктылык балалары булачаксыз, – диде.

Шушы сүзләргә әйткәннән соң Гайсә, китеп, халык күзенән яшеренде.

Халыкның Гайсәгә иман китермәве

³⁷ Гайсә халык алдында шулкадәр күп мөжизалы галәмәтләр күрсәтсә дә, ул Аңа иман китермәде. ³⁸ Ишагыя пәйгамбәрнен:

«Йа Раббым! Без сөйләгән хәбәргә кем ышанды?

Раббының кодрәте кемгә ачылды?» –

дигән сүзләре тормышка ашты.

³⁹ Алар иман китерә алмадылар, чөнки Ишагыя әйткәнчә:

⁴⁰ «Ул аларның күзләрен күрмәс итте,

йөрәкләрен таш кебек катырды;

Югыйсә алар күзләре белән күрерләр,

йөрәкләре белән аңларлар,

Миңа таба борылырлар

һәм Мин аларны савыктырыр идем».

⁴¹ Ишагыя бу сүзләргә Гайсәнең данын күргәнгә әйткән, ул шулай дип Аның турында сөйләгән.

* 12:31 Бу дөнъяның мирзасы – иблис дигән мәгънәгә ия.

⁴² Хәер, башлыкларның да күбесе Аңа иман китерде, ләкин алар, фарисейләр гыйбадәтханәдән аерыр дип куркып, икъярар итмәделәр, ⁴³ чөнки Аллаһы данына караганда кешеләр данын күбрәк яраттылар.

⁴⁴ Гайсә исә көчле тавыш белән:

– Миңа иман итүче Минем Үземә түгел, бәлки Минә Жибәрүчегә иман итә, – диде. ⁴⁵ – Минә күрүче Минә Жибәрүченә күрә. ⁴⁶ Миңа иман итүче караңгылыкта калмасын дип, Мин дөнъяга яктылык булып килдем. ⁴⁷ Кем дә булса Минем сүзләремне ишетеп тә үтәми икән, аны хөкем итмим, чөнки Мин дөнъяны хөкем итү өчен түгел, бәлки коткару өчен килдем. ⁴⁸ Минә кире кагып, сүзләремне кабул итмәүченең үз хөкем итүчесе бар: аны соңгы көндә Мин әйткән сүз хөкем итәчәк. ⁴⁹ Мин Үземнән сөйләмәдем, нәрсә сөйләргә, нәрсә әйтергә кирәклегә хакында Минә жибәргән Ата Миңа әмер бирде. ⁵⁰ Мин Аның әмеренең мәңгелек тормыш икәннен беләм. Шулай итеп, Мин нәрсә сөйлим – һәр сүзне Атам кушканча сөйлим.

Гайсә шәкертләренең аякларын юа

13 ¹ Коткарылу бәйрәме алдыннан Гайсә, Үзенең бу дөнъядан Ата хозурына китү сәгәте житкәннен белеп, дөнъяда булган үзенекеләрен ничек яраткан булса, аларны соңгы чиккә кадәр шулай яратуын эш белән күрсәтте.

² Иблис Шимун Искарот улы Яһүднең күңеленә Гайсәгә хыянәт итү фикерен салганнан соң, шәкертләре белән кичке аш ашаган вакытта, ³ Гайсә Атаның һәрнәрсәне Аның кулына биргәннен һәм Үзенең Аллаһыдан килеп Аллаһы янына китүен белгәнгә, ⁴ урыныннан торды да, өс киemen салып, биленә сөлге урады. ⁵ Һәм ләгәнгә су салып, шәкертләренең аякларын юа башлады, юган берсен билендәгә сөлге белән сөртә барды.

⁶ Нәүбәт Шимун Петер янына житкәч, Петер Ана:

– Раббым! Синме минем аякларымны юасың? – диде.

⁷ – Син әле хәзер Минем нәрсә эшләвемне аңламыйсың, – дип жавап бирде Гайсә, – әмма соңыннан аңларсың.

⁸ – Син минем аякларымны ничкайчан юарга тиеш түгелсен, – диде Петер.

– Синәң аякларыңны юмасам, Миндә синәң өлешен булмас, – дип жавап бирде Гайсә.

⁹ – Раббым! – диде Шимун Петер. – Аякларымны гына түгел, кулларымны да, башымны да юа күр.

¹⁰ – Юынган кешенең бөтен тәне чиста була. Шуңа күрә аякларыннан башка аның бүтән жирен юу кирәк түгел, – диде Гайсә. – Сез чиста, әмма барыгыз да түгел.

¹¹ Үзенә кемнең хыянәт итәчәген белгәнгә, Ул: «Сезнең барыгыз да чиста түгел», – диде.

¹² Шәкертләренә аякларын юып бетергәч, киemen киеп, Ул яңадан урынына барып утырды һәм аларга:

– Минем нәрсә эшләгәнәмеңне аңлайсызмы? ¹³ Сез Мине Остаз һәм Раббы дип атыйсыз. Сез хаклы: Мин нәкъ Шулмын.

¹⁴ Шулай итеп, Мин – сезнең Раббыгыз һәм Остазыгыз, сезнең аякларыгызны юганмын икән, сез дә бер-берегезнең аякларын юарга тиеш. ¹⁵ Сез дә Мин сезгә эшләгән кебек эшләсәң дип, сезгә үрнәк күрсәттем. ¹⁶ Сезгә хак сүз әйтәм: хезмәтче үзенә хужасыннан бөегрәк түгел, жибәрелгән дә үзен жибәрүчедән бөек түгел. ¹⁷ Сез хәзер моны беләсез. Белгәнәгезне үтисез икән, сез – бәхетле.

¹⁸ Мин барыгыз турында да әйтмим. Кемнәрне сайлап алганымны беләм, ләкин Изге язда: «Минем белән бергә икмәк ашаучы Миңа каршы үкчәсен күтәрде», – дип язылган сүзләр тормышка ашырга тиеш. ¹⁹ Алар тормышка ашкан вакытта сез Минем мәңге бар* булуыма ышансын өчен, Мин сезгә бу сүзләр тормышка ашканчы ук сөйлим. ²⁰ Сезгә хак сүз әйтәм: Мин жибәргән кешене кабул итүче Мине кабул итә; Мине кабул итүче исә Мине Жибәрүчене кабул итә.

Гайсә хыянәтче Яһүдне фаиш итә

²¹ Моңы әйткәннән соң Гайсә борчылды һәм шәкертләренә шаһитлек биреп:

– Сезгә хак сүз әйтәм: сезнең берегез Миңа хыянәт итәчәк, – диде.

²² Шәкертләре исә, Аның кем хакында сөйләвен һич аңламыйча, бер-берсенә караштылар. ²³ Аларның берсе – Гайсәнең яраткан шәкерте – Аның күкрәгенә терәлеп диярлек утыра иде.

²⁴ Гайсәнең кем хакында сөйләвен сорарга кушып, Шимун Петер шул шәкерткә ишарә итте. ²⁵ Теге шәкерт, Гайсәгә тагын да якынарак килеп, Аннан:

– Раббым, ул кем? – дип сорады.

²⁶ Гайсә, жавап биреп:

– Мин бер сынык икмәкне кемгә манып бирсәм, ул – шул, – диде һәм, бер сынык икмәкне манып, Шимун Искариот улы Яһүдкә бирде. ²⁷ Шул сыныкны кулына алуға ук аның эченә шайтан керде. Шунда Гайсә Яһүдкә:

– Эшлисе эшенә тизрәк эшлә, – диде.

* 13:19 *Мин мәңге бар* – 8:24 тәге искәртмәне карагыз.

²⁸ Эмма Гайсәнең аңа ни өчен шулай дип әйтүен анда уты-ручыларның берсе дә аңламады. ²⁹ Акча янчыгы Яһүдтә булганлыктан, кайберәүләр: Гайсә аңа бәйрәм өчен безгә кирәк булган әйберләрне сатып алырга, яки фәкыйрьләргә нәрсә дә булса бирергә кушкандыр, дип уйладылар. ³⁰ Сыныкны алу белән Яһүд чыгып китте. Төн иде.

Яңа әмер бирәм: бер-берегезне яратыгыз

³¹ Яһүд чыгып киткәч, Гайсә әйтте:

– Хәзер Адәм Улы данланды һәм Аның аша Аллаһы данланды. ³² [Аллаһы Аның аша данлана икән]* Ул да Адәм Улын Үзәндә данлаячак, һәм шунда ук данлаячак.

³³ Балаларым! Мин сезнең белән инде озак булмам. Сез Мине эзләрсез. Яһүдләргә әйткән сүзләремне сезгә дә әйтәм: Сез Мин китәчәк урынга килә алмассыз.

³⁴ Сезгә яңа әмер бирәм: бер-берегезне яратыгыз. Мин сезне яраткан кебек, сез дә бер-берегезне яратыгыз. ³⁵ Бер-берегезне яратуыгыздан барысы да сезнең Минем шәкертләрем булуыгызны белерләр.

³⁶ Шимун Петер Гайсәдән:

– Раббым! Син кая китәсең? – дип сорады.

Гайсә аңа:

– Мин китәчәк урынга Син хәзер ияреп бара алмыйсың, эмма соңыннан киләчәксең, – дип жавап бирде.

³⁷ – Раббым! Ни өчен Синең артыңнан хәзер бара алмыйм? Синең өчен жанымны да бирергә әзер, – диде Аңа Петер.

³⁸ Гайсә аңа:

– Син Минем өчен жаныңны да бирергә әзерме? Сиңа хак сүз әйтәм: әтәч кычкырганчы, син Миннән өч тапкыр ваз кичәчәксең, – диде.

Мин – юл, хакыйкәт һәм тормыш

14 ¹ – Борчылмагыз! Аллаһыга ышаныгыз һәм Мина ышаныгыз. ² Минем Атам йортында торыр урын күп. Әгәр дә алай булмаса, Мин сезгә әйткән булыр идем. Мин сезгә урын эзерләргә барам. ³ Барып урын эзерләгәч, сез дә Мин булган урында булсын өчен, янә килеп, сезне Үз яныма алачакмын. ⁴ Мин бара торган урынга сез юлны беләсез.

⁵ Томас Гайсәгә:

– Раббым! Кая баруыңны белмибез, шулай булгач, анда бару юлын каян белик инде? – диде.

* 13:32 Кайбер кулъязмаларда жәяләр эчендәге сүзләр дә бар.

⁶ Гайсә ана:

– Мин – юл, хакыйкать һәм тормыш. Минем аркылы үтмичә, Атам янына беркем дә килә алмаячак. ⁷ Мине беләсез икән, Минем Атамны да белерсез. Шушы вакыттан башлап, сез Аны беләсез һәм Аны күрдегез, – дип әйтте.

⁸ – Раббым! Безгә Атаны күрсәт һәм без канәгать булырбыз, – диде Ана Филип.

⁹ – Филип, Мин никадәр вакыт сезнең белән бергә булып та син Мине белмисеңме? – диде Гайсә. – Мине күргән кеше Атаны да күргән була. Ничек инде син: «Безгә Атаны күрсәт», – дисең? ¹⁰ Минем Атада, Атаның Миндә икәнлегенә ышанмыйсыңмы? Сезгә сөйләгән сүзләрене Мин Үземнән сөйләмим, ә Миндәге Ата Үзенә эшләрен башкара. ¹¹ «Мин Атада һәм Ата Миндә», – дигән сүзләремә ышаныгыз. Мин әйткән сүзләргә ышанмыйсыз икән, эшләгән эшләрем хакына ышаныгыз. ¹² Сезгә хак сүз әйтәм: Миңа иман итүче Мин башкарган эшләрен һәм аларга караганда да бөегрәк эшләрен башкарыр, чөнки Мин Атам янына барам. ¹³ Ата Улында данлансын өчен, Минем исемем белән нәрсә генә сорасагыз да, эшләрем. ¹⁴ Минем исемем белән Миннән нәрсә сорасагыз да, Мин аны эшләрем.

Гайсә вәгъдә иткән Изге Рух

¹⁵ – Мине яратсагыз, Минем әмерләремне үтәрсез. ¹⁶ Мин Атадан сораячакмын, һәм Ул сезгә бүтән Яклаучы-Юатучы бирәчәк, Ул Яклаучы мөңгә сезнең белән булачак. ¹⁷ Ул Яклаучы-Юатучы – хакыйкать Рухы. Дөнья Аны күрмәгәнгә һәм белмәгәнгә кабул итә алмый, ә сез Аны беләсез, чөнки Ул сезнең белән калачак һәм сездә булачак.

¹⁸ Сезне ятим калдырмайчакмын, Мин сезнең янга киләчәкмен. ¹⁹ Бераздан дөнья Мине күрмәячәк, ә сез күрәчәксез. Мин яшәгәнгә, сез дә яшәячәксез. ²⁰ Сез ул көнне, Мин – Атамда, сез – Миндә һәм Мин сездә икәнлекне беләчәксез. ²¹ Минем әмерләремне кабул итеп, аларны үтәгән кеше Мине ярата. Мине яраткан кешене Атам да яратыр, Мин дә яратырымн һәм ана Үземне күрсәтермен.

²² Яһүд (Яһүд Искариот түгел) Аннан:

– Раббым! Ни өчен Син Үзенә дөньяга түгел, ә безгә күрсәтергә телесең? – дип сорады.

²³ Гайсә ана жавабында:

– Мине яратучы Минем сүзләремне тотар. Атам аны яратыр һәм Без, аның янына килеп, аның белән бергә яшәрбез. ²⁴ Мине яратмаучы Минем сүзләремне тотмый, ә сез ишетә торган сүз Миннән түгел, бәлки Мине жибәргән Атадан, – дип әйтте һәм, дәвам итеп:

²⁵ – Мин сезгә боларны сезнең белән бергә булганда ук әйттем. ²⁶ Ә Минем исемемнән Ата жибәрәчәк Яклаучы-Юатучы – Изге Рух – сезне һәрнәрсәгә өйрәтәчәк һәм Мин сезгә сөйләгәннәрнең һәммәсен дә хәтерегезгә төшерәчәк, – диде.

²⁷ Сезгә тынычлык калдырам, Үземнең тынычлыгымны сезгә бирәм, әмма сезгә биргәнәм дөнья биргән кебек түгел. Күңелегез борчылмасын һәм курыкмасын. ²⁸ «Сездән китәм һәм сезгә киләчәкмен», – дигәнәмне ишеттегез. Минне яратсагыз, Атам янына баруыма куаныр идегез, чөнки Атам Миннән бөегрәк. ²⁹ Мин сезгә бу сүзләрне ул хәл тормышка ашканда сез ышансын өчен хәзер сөйләдем. ³⁰ Сезнең белән күп сөйләшмәм инде, чөнки бу дөнъяның мирзасы килә. Аның Миндә һичнәрсәсе юк. ³¹ Әмма дөнья белсен: Мин Атаны яратам һәм, Ата Мина нинди әмер биргән булса, Мин шуны башкарам.

– Торыгыз, моннан китик, – диде.

Гайсә – чын йөзем агачы

15 ¹ – Мин – чын йөзем агачы, ә Минем Атам – Йөзем үстерүче. ² Ул Миндәге жимеш бирми торган һәр ботакны кисеп ташлый һәм, күбрәк жимеш бирсен өчен, жимеш бирә торган һәр ботакны чистарта. ³ Сезгә сөйләгән сүзем аша сез инде чистартылдыгыз. ⁴ Миндә торыгыз, һәм Мин сездә торырмын. Йөзем агачында булмаган ботак үзеннән үзе жимеш бирә алмаган кебек, Миндә тормасагыз, сез дә жимеш бирә алмассыз.

⁵ Мин – йөзем агачы, ә сез – ботаклар. Кем Миндә торса һәм Мин аңарда торсам – ул күп жимеш бирер, чөнки Миннән башка бернәрсә дә эшли алмассыз. ⁶ Кем Миндә тормаса, аны, ботак кебек кисеп, читкә ташларлар һәм ул корып бетәр, ә андый ботакларны жыялар да утка ташлыйлар һәм яндыралар. ⁷ Сез Миндә торсагыз һәм Минем сүзләрем сездә торса, ул чакта теләгән нәрсәгезне сорагыз, һәм ул сезгә бирелер. ⁸ Күп жимеш китереп, сез Минем шәкертләрем булырсыз, һәм моның белән Минем Атам данланыр.

⁹ Атам Минне яраткан кебек, Мин дә сезне яратам. Минем мәхәббәтемдә торыгыз. ¹⁰ Мин, Атамның әмерләрен үтәп, Аның мәхәббәтендә торам, һәм сез дә, Минем әмерләремне үтәсәгез, Минем мәхәббәтемдә калырсыз. ¹¹ Куанычым сездә булсын һәм сезнең куанычыгыз тулы булсын дип, Мин боларны сезгә сөйләдем.

¹² Минем әмерем шушы: Мин сезне яраткан кебек, сез дә бер-берегезне яратыгыз. ¹³ Дуслары өчен жанын биргән кешенең яратуыннан да бөек ярату юк. ¹⁴ Әмерләремне үтәсәгез,

сез – Минем дусларым. ¹⁵ Инде сезне хезмэтчеләрем дип атамыйм, чөнки хезмэтче хужасының нәрсә эшләвен белми, ә сезне дусларым дип атадым, чөнки Атамнан ишеткәннән һәммәсен сезгә белдердем. ¹⁶ Минне сез сайламадыгыз, бәлки Мин сезне сайладым: сез барып жимеш бирсен һәм жимешегез даими булсын дип, сезне билгеләп куйдым. Шулай итеп, Минем исемем белән Атадан нәрсә генә сорагаыз да, Ул аны сезгә бирәчәк. ¹⁷ Сезгә әмерем шул: бер-берегезне яратыгыз.

Дөнъяның нәфрәте

¹⁸ – Дөнъя сезне нәфрәт итә икән, исегездә тотыгыз: сездән элек ул Минне нәфрәт итте. ¹⁹ Сез дөнъяныкы булсагыз, дөнъя сезне үзенекеләре итеп яратыр иде. Ләкин сез дөнъядан түгел, бәлки Мин сезне дөнъядан сайлап алдым, дөнъя сезне шуна нәфрәт итә. ²⁰ «Хезмэтче үзенә хужасыннан өстен түгел», – дигән сүзләремне хәтерләгез. Минне эзәрлекләгәннәр икән, сезне дә эзәрлекләләр. Минем сүземне тотканнар икән, сезнекән дә тотарлар. ²¹ Алар боларның барысын да сез Миннеке булганлыктан эшләрләр, чөнки Минне Жибәрүчене белмиләр. ²² Мин килеп аларга сөйләмәгән булсам, аларның гөнаһта гаепләре булмас иде, ә хәзер гөнаһларын аklarлык чаралары юк. ²³ Минне нәфрәт итүче Атамны да нәфрәт итә. ²⁴ Башка беркем дә эшләмәгән эшләренә алар арасында күрсәтмәгән булсам, аларның гөнаһта гаепләре булмас иде; ә хәзер күрдәләр һәм Миңа да, Атама да нәфрәтләнделәр. ²⁵ Әмма аларның канунында: «Алар Миңа бер сәбәпсезгә нәфрәтләнделәр», – дип язылган сүзләр тормышка ашсын өчен бу шулай булды.

²⁶ Мин Атадан сезгә Яклаучы-Юатучы жибәрәчәкмен. Ул – Атадан чыккан хакыйкәт Рухы – килгәч, Минем хакта шаһитлек бирәчәк. ²⁷ Сез дә шаһитлек бирерсез, чөнки сез баштан ук Минем белән булдыгыз.

16 ¹ – Мин боларны сез вәсвәсәгә бирелмәсен өчен сөйләдем. ² Сезне гыйбадәтханәләрдән аерырлар. Хәтта шундый вакыт килер: ул вакытта сезне үтерүче һәркем Аллаһыга шуның белән хезмәт итәм дип уйлар. ³ Һәм шулай эшләрләр, чөнки алар Атаны да, Минне дә якыннан белмәделәр. ⁴ Моны сезгә шуның өчен әйттем: ул вакыт житкәч, сез ул хакта сөйләгәнәмне исегезгә төшерерсез. Мин боларны сезгә башта ук сөйләмәдем, чөнки сезнен белән бергә булдым.

Яклаучының килүе

⁵ Ә хәзер Мин Үземне Жибәрүче янына барам, һәм сезнен бергез дә Миннән: «Кая барасың?» – дип сорамый. ⁶ Мин сезгә

боларны сөйлөгөнгө күрә, сезнең күнелегез кайгы белән тулды. ⁷Эмма Мин хак сүз әйтәм: Минем китүем сезнең өчен хәерлерәк. Чөнки Мин китмәсәм, сезгә Яклаучы-Юатучы килмәчәк, ә китсәм, Мин Аны сезгә жибәрәчәкмен. ⁸Ул килгәч, дөнъяны гөһәһкә, хаклыкка һәм хөкемгә карата фаш итәчәк: ⁹гөһәһкә карата, чөнки кешеләр Миңа иман итмиләр; ¹⁰хаклыкка карата, чөнки Мин Атам янына барам һәм сез инде Мине бүтән күрмәссез; ¹¹хөкемкә карата, чөнки инде бу дөнъяның мирзасы хөкем ителде.

¹²Сезгә сөйлисе сүзләрем бик күп, эмма сез аларны хәзер кабул итә алмассыз. ¹³Ул – хакыйкәт Рухы – килгәч, сезгә тулы хакыйкәткә юл күрсәтеп торачак. Ул сезгә Үзеннән түгел, бәлки ишеткәнән сөйләчәк һәм булачак хәлләрне белдерәчәк. ¹⁴Ул, Миннән кабул иткән сүзләргә сезгә сөйләп, Мине данлаячак. ¹⁵Атаныкы булган барлык нәрсәләр – Минекә; Мин шуна күрә: «Миннән кабул иткән сүзләргә Изге Рух сезгә белдерәчәк», – дидем.

Шәкертләргә кайгысы шатлыкка әйләнер

¹⁶– Сез Мине бездан инде күрмәчәксез, һәм янә бездан Мине күрәчәксез.

¹⁷Шуннан соң Аның кайбер шәкертләре бер-берсенә:

– «Бездан сез Мине күрмәчәксез, һәм янә бездан Мине күрәчәксез», һәм: «Мин Атам янына барам», – дип әйтүе нәрсәне аңлата икән? ¹⁸«Бездан» дигәнә нәрсә икән? Аның нәрсә сөйләгәнән аңламыйбыз! – диештеләр.

¹⁹Үзеннән нәрсә турында сорарга теләгәннәрән белеп, Гайсә аларга:

– Сез Минем: «Мине бездан күрмәчәксез, һәм янә бездан Мине күрәчәксез», – дигән сүзләрем хакында бер-берегездән сорашсызмы? ²⁰Сезгә хак сүз әйтәм: сез еларсыз, үкереп еларсыз, ә дөнъя шатланыр; сез кайгырырсыз, эмма кайгыгыз шатлыкка әйләнер. ²¹Вақыты житкәч, бала тудыручы хатын жәфа чигә, эмма сабыен тудыргач, баланың дөнъяга килүенә шатланып, газаплануын оныта. ²²Шуның кебек сез дә хәзер кайгырасыз; эмма Мин сезне тагын күрәчәкмен, һәм сезнең күнелегез куаначак, һәм куанычыгызны сездән беркем дә ала алмаячак. ²³Ул көнне сез Миннән бернәрсә турында да сорамаячаксыз. Сезгә хак сүз әйтәм: Минем исемем белән Атадан нәрсә генә сорасагыз да, Ул сезгә бирәчәк. ²⁴Моңарчы сез Минем исемем белән бернәрсә дә сорамадыгыз. Сорагыз һәм алырсыз, һәм сезнең куанычыгыз тулы булыр.

Кыю булыгыз: Мин дөнъяны жиндем

²⁵ Моңарчы Мин сезгә кинаяләр белән сөйләдем; ләкин вакыт житәр, Мин сезгә инде кинаяләр белән сөйләмәм, бәлки Ата хакында ачык итеп әйтермен. ²⁶ Ул көнне сез Минем исемем белән сорарсыз. «Сезнең өчен Атадан үтенермен», — димим, ²⁷ чөнки сез Мине яратканга һәм Минем Аллаһыдан килгән булуыма ышанганга, Ата Үзе сезне ярата. ²⁸ Мин дөнъяга Атадан килдем; һәм менә яңадан, дөнъяны калдырып, Ата янына китәм.

²⁹ Шәкертләре Аңа:

— Менә хәзер Син кинаяләр белән түгел, ә ачык итеп сөйләсен. ³⁰ Хәзер без Синең һәрнәрсәне белүенне һәм, хәтта, Сина сорауны сүзләр белән әйтергә дә кирәк түгеллеген күрәбез. Менә шуна күрә без Синең Аллаһыдан килгән булуыңа ышанабыз, — диделәр.

³¹ Гайсә аларга җавап бирде:

— Сез хәзер ышанасызмы? ³² Менә вакыт житә һәм житте дә инде: сез таралып, һәрберегез үз өйләренә китәчәк. Сез Мине ялгыз калдырачаксыз. Ләкин Мин ялгыз түгел, чөнки Ата Минем белән.

³³ Мин моны тынычлыгыгыз Миндә булсын дип сөйләдем. Дөнъяда кайгыларыгыз булып, ләкин кыю булыгыз: Мин дөнъяны жиндем.

Гайсәнең догасы

17 ¹ Гайсә бу сүзләрдән соң күккә күтәрелеп карап: — Атам! Вакыт житте, — диде. — Улың Сине данласын өчен Улыңны данла. ² Син Аңа биргән кешеләрнең барысына да Ул мәңгелек тормыш бирсен өчен, Аңа бөтен кешеләр өстеннән хакимлек бирден. ³ Сине, бердәнбер хак Аллаһыны, һәм Син жибәргән Гайсә Мәсихне танып белү — шул мәңгелек тормыштыр.

⁴ Син тапшырган эшләренә башкарып чыгып, Мин Сине жирдә данладым. ⁵ Хәзер Син, Атам, дөнъя яратылганга кадәр Минем Синең белән булгандагы даным белән Үз янында Мине данла.

⁶ Син дөнъядан Миңа биргән кешеләргә Синең исеменне ачып бирдем. Алар Синеке иде, Син исә аларны Миңа бирден. Алар Синең сүзенне тоттылар һәм ⁷ хәзер Син Миңа биргән бар нәрсәнең Синнән икәнлеген беләләр. ⁸ Чөнки Миңа әйткән сүзләренне аларга житкердем, алар кабул иттеләр. һәм Минем чынлап та Синнән килүемне танып, Мине Син жибәргәнгә ышандылар.

⁹ Мин алар өчен үтенәм. Бөтен дөнья өчен түгел, бәлки Син Миңа биргәннәр өчен үтенәм, чөнки алар – Синеке. ¹⁰ Минем бөтен нәрсәм Синеке, ә Синекеләр – Минеке. Мин алар аркылы данландым.

¹¹ Мин инде дөньяда түгел, ә алар эле дөньяда. Мин Синен янына барам. Изге Атам! Без бер булган кебек, алар да бер булсын өчен, аларны Үз исемен белән, Син Миңа биргән исемен белән саклап тор. ¹² Алар белән бергә дөньяда булганда, Мин аларны Синен исемен белән – Син Миңа биргән исем белән – саклап тоттым. Мин аларны сакладым, һәм Изге яздама язылган сүзләр тормышка ашсын өчен, һәлак булырга тиешлесеннән башка берсе дә югалмады.

¹³ Хәзер исә Мин Синен янына барам. Мин бу сүзләргә, аларда куанычым тулы булсын өчен, дөньяда чакта сөйлим. ¹⁴ Мин аларга Синен сүзенә житкердем. Дөнья аларга нәфрәтләнде, чөнки Мин дөньядан булмаган кебек, алар да дөньядан түгел. ¹⁵ Аларны дөньядан алуыңны түгел, бәлки явызлыктан саклавыңны үтенәм. ¹⁶ Мин дөньядан булмаган кебек, алар да дөньядан түгел. ¹⁷ Аларны Үз хакыйкатендә изге ит*. Синен сүзең – хакыйкәт. ¹⁸ Син Мине дөньяга жибәргән кебек, Мин дә аларны дөньяга жибәрдем. ¹⁹ Алар да хакыйкәтгә изге ителсеннәр* дип, Үземне алар хакына изге итәм*.

²⁰ Мин алар өчен генә түгел, бәлки аларның сүзе аркылы Миңа иман китерүчеләр өчен дә үтенәм: ²¹ бөтенесе бер булсын. Атам, Син Миндә һәм Мин Синдә булган кебек, Мине Син жибәргәнгә дөнья ышансын өчен, алар да Бездә булсыннар. ²² Син Миңа биргән данны аларга житкердем: Без бер булган кебек, алар да бер булсыннар. ²³ Мин – аларда, Син – Миндә. Мине жибәргән булуыңны һәм Мине яраткан кебек аларны да яратуыңны дөнья танысын өчен, алар бөтен килеш бер булсыннар.

²⁴ Атам! Син Миңа биргән кешеләрнең Мин булачак урында Минем белән бергә булуларын телिम. Син Мине дөнья яратылганга кадәр үк сөйгәнгә күрә, алар Син Миңа биргән данны күрсеннәр иде. ²⁵ Гадел Атам! Дөнья Сине белми, ә Мин беләм, һәм алар да Мине Син жибәргәнне беләләр. ²⁶ Миңа булган мэхәббәтең аларда да булсын һәм Үзем дә аларда булыйм дип, Синен исеменә аларга белдердем һәм белдерәчәкмен.

* 17:17. ¹⁹ Грек телендә «һагиазо» дигән сүз «изге итү» һәм «багышлау, изге эшкә аеру» дигән мәгънәләргә ия.

Гайсәне кулга алу

18 ¹Бу сүзләрне әйткәннән соң, Гайсә, шәкертләре белән Кыдрун инешенең аръягына чыгып, шундагы бакчага керде. ²Гайсә шәкертләре белән еш кына шунда жыелганлыктан, ул урынны Аңа хыянәт итәчәк Яһүд тә белә иде. ³Яһүд гаскәри төркем һәм дә баш руханилар вә фарисейләр жибәргән тәртип саклаучылар белән бергә шунда килде. Алар үзләре белән факеллар, яктырткычлар һәм кораллар алганнар иде.

⁴Гайсә исә, Үзе белән булачак һәр нәрсәне белеп, алгарак чыкты һәм алардан:

– Кемне эзлисез? – дип сорады.

⁵Алар Ана:

– Насаралы Гайсәне, – дип жавап бирделәр.

Гайсә аларга:

– Ул – Мин, – диде.

Хыянәтче Яһүд тә алар белән шунда тора иде. ⁶Гайсә: «Ул – Мин», – дигәч, алар артка чигенеп, жиргә егылдылар.

⁷Ул янә:

– Кемне эзлисез? – дип сорады.

Алар:

– Насаралы Гайсәне, – диделәр.

⁸Гайсә жавап бирде:

– Мин инде сезгә: «Ул – Мин», – дип әйттем бит. Сөз Минне эзлисез икән, минем белән булган кешеләрне чыгарып жи-
бәрегез.

⁹Ул: «Син Мина биргәннәрнең берсен дә югалтмадым», – дигән сүзләр тормышка ашсын өчен шулай дип әйтте.

¹⁰Шимун Петернең кылычы бар иде. Ул аны тартып чыгарды һәм иң баш руханиның хезмәтчесенә селтәнеп, аның уң колагын чабып өзде. Ул хезмәтченең исеме Мәлик иде. ¹¹Әмма Гайсә Петергә:

– Кылычыңны кынына тыгып куй. Атам биргән касәне Мин эчмәм дип уйлыйсыңмы әллә? – диде.

¹²Гаскәриләр, аларның башлыгы һәм яһүдләрнең тәртип саклаучылары Гайсәне тотып бәйләделәр. ¹³Башта Аны шул елның иң баш рухание булган Кәяфәснең каенатасы Ианнас янына алып бардылар. ¹⁴Яһүдлөргә: «Халык өчен бер кешенең үлүе хәерлерәк», – дип кинәш биргән кеше шул Кәяфәс иде.

¹⁵Шимун Петер һәм тагын бер шәкерт Гайсә артыннан бардылар. Бу шәкерт исә иң баш рухани белән яхшы мөнәсәбәттә булганга күрә, Гайсә белән иң баш руханиның ишегалдына керә алды. ¹⁶Ә Петер тышкы якта ишек артында басып калды.

Аннары иң баш рухани белән яхшы мөнәсәбәттә булган теге шәкерт чыкты да, ишек саклаучы хезмәтче кызга әйтеп, Петерне эчкә алып керде. ¹⁷ Шунда ишек саклаучы хезмәтче кыз Петердән:

– Син дә бу Кешенең шәкертеме әллә? – дип сорагач, ул:

– Юк, – дип жавап бирде.

¹⁸ Салкын булганлыктан хезмәтчеләр һәм тәртип саклаучылар учак ягып жылынып торалар иде. Петер дә алар белән бергә жылынып торды.

¹⁹ Иң баш рухани исә Гайсәдән Аның шәкертләре хакында һәм нәрсәләргә өйрәтүе турында сорашты. ²⁰ Гайсә аңа:

– Мин дөнъяга ачык сөйләдем. Һәрвакыт яһүдләр жыела торган гыйбадәтханәдә һәм Аллаһы Йортында өйрәттем һәм яшеренеп һичнәрсә сөйләмәдем. ²¹ Нигә Миннән сорыйсың? Мин сөйләгәннәрне ишеткән кешеләрдән сора. Мин нәрсә сөйләгәнне алар беләләр, – дип жавап бирде.

²² Гайсә шулай дигәч, Аның янында торган тәртип саклаучыларның берсе, Аның янагына сугып:

– Иң баш руханига Син шулай жавап бирәсеңме? – диде.

²³ Гайсә аңа:

– Мин ялган сөйләгән булсам, ялган икәннен исбат ит, ә дөресен сөйләгәнмен икән, нигә Миңа сугасың? – дип жавап бирде.

²⁴ Һаннас Аны, бәйләнгән хәлдә, иң баш рухани Кәяфәс янына жиберде.

²⁵ Жылынып торганда Шимун Петердән:

– Син дә Аның шәкертләренең берсе түгелме? – дип соралдылар.

Ул:

– Юк, – дип ваз кичте.

²⁶ Иң баш рухани хезмәтчеләренең берсе, Петер колагын чабып өзгән кешенең туганы, аңа:

– Мин сине Аның белән бергә бакчада күрдем түгелме соң? – диде.

²⁷ Петер тагын ваз кичте. Нәкъ шул вакыт этәч кычкырды.

²⁸ Гайсәне Кәяфәс яныннан идарәче Пилат сараена алып килделәр. Бу хәл иртә белән булды. Коткарылу бәйрәменең ашын ашарга мөмкин булсын өчен, пакъләнүләре бозылмасын дип, яһүд башлыклары идарәче сараена кермәделәр. ²⁹ Идарәче Пилат, алар янына чыгып:

– Сез бу Кешене нәрсәдә гаеплисез? – дип сорады.

³⁰ Алар аңа:

– Ул жинаятьче булмаса, Аны сина тотып китермәгән булыр идек, – дип жавап бирделәр.

³¹ Пилат аларга:

– Аны кануныгыз буенча үзегез хөкем итегез, – диде.

Яһүдләр аңа:

– Безгә беркемне дә үлемгә дучар итү хокукы бирелмәгән, – диделәр.

³² Бу Гайсәнең Үзенең нинди үлем белән үлчәгенә ишарә итеп әйткән сүзе тормышка ашсын өчен әйтелде.

³³ Шунда Пилат янадан сараена керде һәм, Гайсәне чакыртып, Аннан:

– Син яһүдләр Патшасымы? – дип сорады.

³⁴ Гайсә аңа:

– Син моны үзәннән генә әйтәсеңме, яки Минем хакта сина башкалар сөйләдеме? – диде.

³⁵ Пилат әйтте:

– Әллә мин яһүдме? Сине миңа Синең халкың һәм баш руханилар тапшырды. Син нәрсә эшләдең?

³⁶ – Минем Патшалыгым бу дөнъяныкы түгел. Әгәр Патшалыгым бу дөнъяныкы булса, хезмәтчеләрем яһүдләр кулына тапшырылмавым өчен көрәшкән булырлар иде, әмма Минем Патшалыгым бу дөнъяныкы түгел, – дип җавап бирде Гайсә.

³⁷ Пилат Аңа:

– Димәк, Син – Патша? – диде.

Гайсә җавап биреп:

– Син Мине Патша дип әйтәсең. Мин хакыйкәт хакында шаһитлек бирү өчен тудым, Мин шуның өчен дөнъяга килдем дә. Хакыйкәтән булган һәркем Мине тыңлый, – диде.

³⁸ Пилат Аннан:

– Нәрсә ул – хакыйкәт? – дип сорады.

Шуннан соң ул янадан яһүдләр янына чыгып:

– Мин Аны гаепләрлек бер сәбәп тә күрмим, – диде. –

³⁹ Сезнең гореф-гадәтегез буенча, Коткарылу бәйрәмендә мин сезгә бер тоткынны азат итәргә тиешмен. Яһүдләр Патшасын азат итүемне телисезме?

⁴⁰ Шунда барысы да:

– Аны түгел, Барабны чыгар! – дип кычкырдылар.

Бараб исә юлбасар иде.

Гайсәнең үлемгә хөкем ителүе

19 ¹ Шуннан соң Пилат Гайсәне камчы белән суктырырга кушты. ² Гаскәриләр Аның башына күгән агачы чыбыкларыннан таж үреп куйдылар, өстенә кие кызыл төстәге япанча кидерделәр, ³ һәм берсе артыннан берсе Аның янына килеп:

– Яшәсен яһүдләр Патшасы! – дип янакларына суктылар.

⁴Пилат, янә чыгып, халыкка әйтте:

– Карагыз, Аңарда бернинди гаеп тапмавымны белдерү өчен Аны сезнең янга чыгарам.

⁵Башына чәнечкеле таж, өстенә япанча кигән Гайсә чыкты.

Пилат аларга:

– Менә – Кеше! – диде.

⁶Баш руханилар һәм тәртип саклаучылар Аны күргәч:

– Хачка* кадкала, кадкала Аны! – дип кычкырдылар.

Пилат аларга:

– Аны үзегез кадкалагыз, чөнки мин Аңарда бернинди гаеп тапмыйм, – диде.

⁷Яһүдләр аңа:

– Безнең кануныбыз бар, канун буенча Ул үләргә тиеш, чөнки Ул Үзен Аллаһы Улы дип атый, – дип жавап бирделәр.

⁸Бу сүзләргә ишеткәннән соң Пилат бигрәк тә куркуга төште, ⁹һәм, янә сарайга кереп, Гайсәдән:

– Син кайдан? – дип сорады.

Әмма Гайсә аңа жавап бирмәде.

¹⁰Пилат Аңа:

– Миңа жавап бирәсең килмиме? Сине хачка кадкалатырга да, азат итәргә дә хокукым барлыгын белмисеңме әллә? – диде.

¹¹Гайсә жавап биреп:

– Сина югарыдан бирелмәгән булса, Минем өстән һичбер хакимлегең булмас иде, шуна күрә Мине сина тапшырган кешенең гөнаһы синекәннән зуррак, – диде.

¹²Шуннан соң Пилат Аны азат итәргә теләде. Яһүдләр исә:

– Аны жибәрсәң, ул чакта син кайсарның** дусты түгелсең; үзен-үзе патша итүче һәркем – кайсарның дошманы, – дип кычкырдылар.

¹³Бу сүзләргә ишеткәч, Пилат, Гайсәне чыгарып, «Таш басма» (яһүдчә Габбата) дип аталган жирдәгә хөкем итү урынына барып утырды. ¹⁴Бу көн Коткарылу бәйрәменә әзерләнә торган жомга көн, көндезгә сәгать уникеләр тирәсе иде. Пилат яһүдләргә:

– Менә сезнең Патшагыз! – диде.

¹⁵Ә алар:

* 19:6 *Хач* – Ул чорда кешеләрне жәзалап үтерү өчен кулланыла торган, бер-берсенә туры почмаклар кагып куелган ике бүрәнә. Ул жайланманы «тәре» дип тә атыйлар.

** 19:12 *Кайсар* – борынгы Рим императорының рәсми исемнәренән берсе.

– Алып кит Аны, олаксын! Хачка кадакла! – дип кычкырдылар.

– Патшагызны кадаклыйммыни? – диде Пилат.

Баш руханилар:

– Безнең кайсардан башка патшабыз юк, – дип жавап бирделәр.

¹⁶ Ниһаять, кадакларга дип, Пилат Аны аларга тапшырды. Алар Гайсәне алып киттеләр.

Гайсәне хачка кадаклау

¹⁷ Үзенәң хачын күтәрәп, Гайсә, «Баш сөяге», ягъни яһүдчә Гөлгетә дип аталган урынга килеп житте. ¹⁸ Аны һәм Аның белән бергә тагын ике кешене, берсен Гайсәнең бер ягына, икенчесен икенче ягына, хачка кадакладылар. ¹⁹ Пилат кушканча язу язып, хач өстенә кактылар. Ул язуда: «Насаралы Гайсә – яһүдләр Патшасы», дип язылган иде. ²⁰ Ул язуны күп яһүдләр укыды, чөнки Гайсә хачка кадакланган урын шәһәргә якин иде, һәм ул язу яһүдчә, грекча һәм латинча язылган иде. ²¹ Яһүдләрнең баш руханилары Пилатка әйттеләр:

– «Яһүдләр Патшасы», – дип түгел, бәлки, «Ул Үзен: „Мин – яһүдләр Патшасы“, – диде», – дип яз.

²² Пилат:

– Мин нәрсә яздым, шул язылды инде, – дип жавап бирде.

²³ Гаскәриләр исә, Гайсәне хачка кадаклагач, Аның киёмнәрен алып һәр гаскәригә бер өлеш итеп дүрткә бүлделәр һәм чапанын да алдылар; чапан исә тегелмәгән, ә бербөтен тукымадан иде. ²⁴ Шулай итеп, алар бер-берсенә:

– Моны ертмыйк, ә жирәбә салыйк, кемгә чыгар, – диделәр.

Бу Изге язмагагы: «Алар киёмнәремне бүлештеләр, күлмәгем өчен жирәбә салыштылар», – дип язылган сүзләр тормышка ашсын өчен булды. Гаскәриләр нәкъ шулай эшләделәр.

²⁵ Гайсә кадакланган хач янында Аның анасы, анасының селесе, Клопас хатыны Мәрьям һәм Магдалалы Мәрьям басып торалар иде. ²⁶ Гайсә, анасын һәм шунда торган сөекле шәкертен күреп, анасына:

– Ханым! Менә бу – синең улың, – диде.

²⁷ Аннары шәкерткә:

– Менә бу – синең анаң! – дип әйтте.

Шәкерт шуннан соң аны үз өенә алды.

Гайсәнең үлеме

²⁸ Шуннан соң Гайсә, һәрнәрсәнең чынга ашканын белеп, һәм Изге язмага язылганнар тормышка ашсын дип:

– Сусадым, – диде.

²⁹ Шунда шәраб серкәсе салынган савыт тора иде. Гаскәриләр, губка кисәген серкәгә манчып, аны һүссөп* ботагына элөп, Аның авызына китерделәр.

³⁰ Гайсә серкәне татыгач:

– Чынга ашты! – диде һәм, башын иеп, жан бирде.

³¹ Бу көн бәйрәм алдындагы жомга көн булганлыктан, яһүдләр гәүдәләренә шимбә көнгә хачта калдырмас өчен, – чөнки ул шимбә бөөк көн иде, – аларның аякларын сындырып, аларны хачтан төшерергә Пилаттан рөхсәт сорадылар.

³² Шуннан гаскәриләр килеп, Гайсә белән бергә кадакланганнарның башта берсенен, аннан икенчесенен аякларын сындырдылар. ³³ Әмма Гайсә янына килгәч, Аның инде үлгән булуын күрделәр һәм шуңа күрә аякларын сындырмадылар, ³⁴ ә бер гаскәри Аның кабыргасына сөңге белән чәнчеде. Аннан кан белән су агып чыкты.

³⁵ Бу хәлләренә күргән кеше, сез иман итсен дип, шул хакта шаһитлек бирде. Аның шаһитлеге хак һәм ул хакыйкәтне сөйләвен белә. ³⁶ Чөнки бу хәл Изге язмада: «Аның һичбер сөяге сынмас», – дип язылган сүзләр тормышка ашсын өчен булды. ³⁷ Изге язманың башка бер урынында: «Алар үзләре чәнчегән Затка карарлар», – дип тә язылган.

Гайсәне кабергә салу

³⁸ Шуннан соң, яһүдләрдән курыкканга күрә, Гайсәнең шәкерте булуын яшереп йөргән ариматайлы Йосыф Пилаттан Гайсәнең гәүдәсен алырга рөхсәт сорады; Пилат рөхсәт бирде. Йосыф Гайсәнең гәүдәсен хачтан барып алды. ³⁹ Элегрәк төнлә Гайсә янында булган Никәдим дә килде һәм үзе белән йөз кадкакка якын мирра** белән алоэ кушып ясалган хушбуй китерде. ⁴⁰ Шулай итеп, алар, Гайсәнең гәүдәсен алып, яһүдләренң күмү йоласы буенча, Аны хушбуй сөртелгән кәфенгә урадылар. ⁴¹ Гайсә хачка кадакланган жирдә бер бакча, ә бакчада әле һичкем салынмаган яңа кабер бар иде. ⁴² Яһүдләренң бәйрәмгә эзерләнә торган жомга көне булганлыктан, Гайсәне шунда салдылар, чөнки кабер якын иде.

* 19:29 *Һүссөп* – яһүдләренң дини йолаларында кулланыла торган үсемлек.

** 19:39 *Мирра* – яһүдләренң дини йоласы буенча күмү алдыннан мәетнең гәүдәсенә сөртә торган кыйммәтле хуш исле сумала.

Гайсәнең терелеп торуы

20 ¹Атнаның беренче көнендә иртән иртүк, әле карангы вакытта ук, Магдалалы Мәрьям кабер куышы янына килде һәм кабер алдыннан ташның читкә алып ташланганын күрде. ²Ул шунда ук Шимун Петер һәм Гайсәнен теге сөекле шәкертә янына йөгереп барып, аларга:

– Раббыны кабердән алып киткәннәр. Кая куйганның белмибез, – диде.

³Петер белән әлеге шәкерт шундук кабер янына киттеләр. ⁴Алар икесе дә йөгөрделәр, әмма теге шәкерт, Петергә караганда жәһәтрәк йөгөргәнгә, кабер янына алданрак барып житте. ⁵Иелеп карагач, анда яткан кәфенне күрде, ләкин кабер эченә кермәде. ⁶Аның артыннан ук Шимун Петер килеп житте. Ул, кабер эченә кереп, анда яткан кәфенне ⁷һәм Аның башына чорналган яулыкны күрде, әмма яулык кәфен белән бергә түгел, бәлки, чорнап куелганча, үз урынында ята иде. ⁸Шуннан соң, кабер янына алданрак килеп житкән әлеге шәкерт тә эчкә керде, һәм, күрәп, ышанды. ⁹Алар Изге язмада Гайсәнең үледән терелеп торачагы турында язылганны әле аңламыйлар иде. ¹⁰Шуннан соң шәкертләр тагын өйләренә кайтып киттеләр.

¹¹Мәрьям исә кабер янында елап басып калды. Елый-елый иелеп кабер эченә карады һәм ¹²анда актан киенгән ике фәрештәне күрде. Аларның берсе Гайсә гәүдәсе яткан урынның баш очында, икенчесе аяк очында утыра иде. ¹³Алар Мәрьямнән:

– Хатын! Нигә елыйсың? – дип сорадылар.

– Минем Раббымны алып киткәннәр. Аны кая куйганның белмим, – диде ул.

¹⁴Шулай дигәннән соң артына борылып карады һәм анда басып торган Гайсәне күрде, әмма Аның Гайсә икәннен танымады. ¹⁵Гайсә ана:

– Сеңлем! Нигә елыйсың? Кемне эзлисәң? – дип әйтте.

Мәрьям, Аны бакчачы дип уйлап:

– Әфәндем! Син Аны чыгарып куйган булсан, кая куйганыңны әйт, мин Аны алып китәрмен, – диде.

¹⁶Гайсә ана:

– Мәрьям! – диде.

Ә ул әйләнеп карап, яһүдчә:

– Раббуни! – дип әйтте. (Раббуни – Остаз дигәнне аңлата.)

¹⁷Гайсә ана:

– Миңа кагылма, чөнки Мин әле Атам янына күтәрелмәдем. Туганнарым янына кайтып әйт: «Мин Үземнең Атам һәм сезнең

Атагыз янына, Үземнең Аллаһым һәм сезнең Аллаһыгыз янына күтәреләм», – диде.

¹⁸ Магдалалы Мәрьям шәкертләр янына килеп:

– Мин Раббыны күрдем, – диде һәм аларга Гайсә әйткән сүзләргә сөйләп бирде.

¹⁹ Шәкертләргә шул ук көнне кич белән, яһүдләрдән куркып, йорт ишекләрен бикләп жыелып утырганда, Гайсә килеп керде һәм, уртага басып, аларга:

– Сөзгә иминлек булсын! – диде.

²⁰ Шулай дигәннән соң, Ул аларга кулларын һәм кабыргаларын күрсәтте. Шәкертләр Раббыны күргәнгә бик куандылар.

²¹ Гайсә аларга тагын:

– Сөзгә иминлек булсын! Атам Мине жибәргән кебек, Мин дә сезне жибәрәм, – дип әйтте.

²² Моңы әйткәч, Ул сулышын аларга өреп:

– Изге Рухны кабул итегез. ²³ Кемнең гөнаһларын кичерсәгез, шуныкы кичерелер; кемнекен кичермәсәгез, аныкы кичерелмәс, – диде.

Күрмичә ышанучылар бәхетле!

²⁴ Гайсә килгәндә уникален берсе, Игезәк кушаматлы Томас, алар белән түгел иде. ²⁵ Башка шәкертләр аңа:

– Без Раббыны күрдек! – диделәр.

Ә ул аларга:

– Аның кулларындагы кадак яраларын күрмичә, кадак яраларына бармагымны, кабыргаларына кулымны тидереп карамыйча, ышанмам, – дип әйтте.

²⁶ Бер атнадан соң Аның шәкертләргә бер йортта тагын жыелып утырганда, Томас та алар белән бергә иде. Гайсә ишекләр бикле килеш килеп керде һәм аларның уртасына басып:

– Сөзгә иминлек булсын! – диде.

²⁷ Аннары Томаска:

– Бармагыңны монда куй һәм кулларыма кара; кулыңны суз да кабыргаларыма тидер; шикләнеп торма, ышан, – дип әйтте.

²⁸ Шунда Томас Аңа җавап биреп:

– Минем Раббым һәм Аллаһым! – диде.

²⁹ Гайсә:

– Син Мине күргәнгә ышандың. Күрмичә ышанучылар бәхетле! – дип әйтте.

³⁰ Гайсә Үзенә шәкертләргә алдында бу китапта язылмаган башка бик күп мөжизалы галәмәтләр дә күрсәтте. ³¹ Болар исә сез Гайсәнен Аллаһы Улы, Мәсих булуына иман итсән өчен һәм, иман итеп, Аның исеме аркылы сөзгә тормыш булсын өчен язылды.

Гайсәнең шәкертләре белән очрашуы

21 ¹Шушы хәлләрдән соң Тибериас дингезе буенда Гайсә шәкертләренә янә күренде. Аның күренүе болай булды: ²Шимун Петер, Игезәк кушаматлы Томас, Гәлиләдәге Кәна шәһәрәннән Натанаил, Зебедәй уллары һәм Гайсәнен тагын ике шәкерте бергә иделәр. ³Шимун Петер:

– Балык тотарга барам, – дигәч, калган шәкертләр аңа:

– Без дә синен белән барабыз, – диделәр.

Алар көймәгә утырып, йөзеп киттеләр, әмма ул төнне һич нәрсә тоталмадылар.

⁴Таң атканда яр буенда Гайсә басып тора иде, әмма шәкертләре Аның Гайсә икәннән танымадылар. ⁵Гайсә аларга:

– Егетләр! Сезнең ашарга берәр нәрсәгез бармы? – диде.

Алар Аңа:

– Юк, – дип җавап бирделәр.

⁶Ул аларга:

– Ятымәне көймәнен уң ягына салыгыз, тотарсыз, – диде.

Алар шулай иттеләр һәм эләккән балыкның күплегеннән ятымәне тартып чыгара алмадылар. ⁷Шунда Гайсәнен яраткан шәкерте Петергә:

– Бу – Раббы, – диде.

«Бу – Раббы», – дигәнне ишеткәч, Шимун Петер, өс киemen киеп (ул чишенгән иде), суга сикерде. ⁸Ярдан йөз кырык аршын чамасы гына ераклыкта булган башка шәкертләр, көймә белән килеп, балык белән тулган ятымәне сөйрәп ярга алып чыктылар. ⁹Ярга чыккач, алар икмәкне һәм учакта яткан балыкны күрделәр. ¹⁰Гайсә аларга:

– Тоткан балыкларыгызның березин монда алып килегез, – диде.

¹¹Шимун Петер зур балыклар белән тулган ятымәне өстерәп жиргә чыгарды. Анда йөз илле өч балык бар иде. Балыкның шундый күп булуына да карамастан ятымә ертылмады.

¹²Гайсә аларга:

– Ашарга килегез, – диде.

Шәкертләрнең берсе дә: «Син кем?» – дип сорарга батырчылык итмәде, чөнки алар Аның Раббы икәннән белделәр. ¹³Гайсә якынарак килеп икмәкне алды һәм аларга өләште, шулай ук балыкны да алып аларга бирде.

¹⁴Бу инде Гайсәнен, үледән терелтелгәннән соң, шәкертләренә өченче тапкыр күренүе иде.

¹⁵Ашаганнан соң Гайсә Шимун Петердән:

– Яхъя улы Шимун! Син Мине башка шәкертләремә караганда күбрәк яратасыңмы? – дип сорады.

Петер Ана:

– Эйе, Раббым! Син минем яратуымны беләсең, – дип жавап бирде.

Гайсә аңа:

– Минем бәрәннәремне көт, – диде.

¹⁶ Гайсә икенче мәртәбә:

– Яхъя улы Шимун! Син Мине яратасыңмы? – дип сорады.

Петер Ана:

– Эйе, Раббым! Син минем яратуымны беләсең, – дип жавап бирде.

– Минем сарыкларыма көтүче бул, – диде.

¹⁷ Өченче мәртәбә Ул аннан:

– Яхъя улы Шимун! Син Мине яратасыңмы? – дип сорады.

Петер, Аның: «Син Мине яратасыңмы?» – дип, өченче мәртәбә соравына көенеп, Ана:

– Раббым! Син бөтенесен беләсең. Син яратуымны да беләсең, – дип жавап бирде.

Гайсә аңа:

– Минем сарыкларымны көт, – диде. – ¹⁸ Сина хак сүз әйтәм: син яшь чакта үзенне-үзен билбаулап, теләгән жиренә бара идең. Ә картайгач, кулларыңны сузарсың, һәм башка берәү, сине билбаулап, теләмәгән жиренә алып барыр.

¹⁹ Ул бу сүзләргә Петернең нинди үлем белән Аллаһыны данлаячакын белдереп әйтте. Шуннан соң Гайсә аңа:

– Минем артымнан бар, – диде.

²⁰ Шул вакыт Петер, артына әйләнеп карагач, артларыннан Гайсәнең яраткан шәкерте килүен күрде. Бу – кичке аш вакытында Гайсәнең күкрәгенә терәлеп диярлек утырган, «Раббым! Сина кем хыянәт итәчәк?» – дип сораган шәкерт иде. ²¹ Петер, аны күргәч, Гайсәдән:

– Раббым! Аның белән нәрсә булачак? – дип сорады.

²² Гайсә аңа:

– Мин килгәнгә кадәр аның яшәвен теләсәм дә, анда синен ни эшен бар? Син Минем артымнан бар, – диде.

²³ Шуна күрә кардәшләр арасында: «Ул шәкерт үлмәячәк», – дигән сүз таралды. Әмма Гайсә: «Үлмәячәк», – димәде, ә: «Мин килгәнгә кадәр аның яшәвен теләсәм дә, анда синен ни эшен бар?» – диде.

²⁴ Бу вакыйгаларга шаһитлек биреп, бу сүзләргә язган шәкерт – шул шәкерт була. Без аның шаһитлегенен хак икәнен беләбез.

²⁵ Гайсә болардан башка да күп эшләр башкарды. Аларның һәммәсе турында да язылса, язылган китаплар дөньяга сыймас иде дип уйлыйм.

